

Til Styret i Cultiva

Kristiansand, 08.01.18

Innkalling til styremøte i Cultiva

Dato: 19. januar 2018
Tid: Kl 10:00 – 12:00
Sted: Vestre Strandgate 27, Kristiansand

Saksliste:

01/18	Godkjenning av protokoll fra møte 11.desember 2017	Side 1
02/18	Status kapitalforvaltning 31.12.17	Side 5
03/18	Handlingsprogram 2018-2021, prosjektprioriteringer i 2018 og administrativt budsjett	Side 7
04/18	Eventuelt	

Med vennlig hilsen

Ansgar Gabrielsen
Styreleder

Erling Valvik
Administrerende direktør

Dato: 8. januar 2018
Saksnummer: 01/18
Til: Styret
Møtedato: 19. januar 2018
Saksbehandler: Jan Erik Tønnessen

Godkjenning av protokoll fra styremøte 11. desember 2017

Utkast til protokoll er oversendt styret i etterkant av møtene. Vi har ikke mottatt forslag til endringer.

Forslag til vedtak:

Styret godkjenner protokoll fra styremøte 11. desember 2017.

Erling Valvik
Administrerende direktør

Trykte vedlegg: Protokoll fra styremøte 11. desember 2017

Utrykte vedlegg: Ingen

PROTOKOLL FRA STYREMØTE I

Cultiva – Kristiansand Kommunes Energiverksstiftelse

Dato: 11. desember 2017
Sted: Vestre Strandgate 27, Kristiansand
Behandlede saker: 43 - 49/17
Møtets varighet: 10:00 – 13:15
Møteleder: Ansgar Gabrielsen
Referent: Jan Erik Tønnessen

Til stede:
Ansgar Gabrielsen
Jørgen Kristiansen
Sissel Leire
Torbjørn Urfjell
Mette Gundersen
Cecilie Nissen

Forfall:
Kristin Wallevik

Mette Gundersen (1. vararepresentant) og Cecilie Nissen er fast møtende vararepresentanter.

Til stede fra administrasjonen:

Erling Valvik, Ingebjørg Borgemyr og Jan Erik Tønnessen.

Enstemmige vedtak markeres ikke i protokollen. Administrasjonens forslag til vedtak vises ikke i protokollen i saker hvor styrets vedtak er i samsvar med forslaget.

Saksliste:

43/17 Godkjenning av protokoller fra møter 18. september 2017 og 3. oktober 2017

Vedtak: Styret godkjenner protokoll fra styremøter 18. september 2017 og 3. oktober 2017.

44/17 Handlingsprogram 2018-2021, prosjektprioriteringer i 2018 og administrativt budsjett

Vedtak: Styret ber administrasjonen legge frem ny sak i ekstraordinært styremøte 19. januar 2018 hvor alle konsekvenser ved å bevilge inntil NOK 100 millioner til SKMU (Kunstsiloprosjektet) skal utredes.

45/17 Status Kapitalforvaltning

Vedtak: Statusrapport kapitalforvaltning pr 31.10.17 tas til etterretning. Styret tok også til etterretning statusrapport per 30.11.17 som ble utdelt i selve møtet.

46/17 Referatsaker

46.1/17 Diverse orienteringer fra administrasjonen

46.2/17 Status prosjektinvesteringer

46.3/17 Mottatte henvendelser

46.4/17 Status Barnas Kulturhus

Vedtak: Styret tar informasjonen til etterretning.

47/17 Ikke prioriterte prosjekter

Vedtak: 1) Styret prioriterer ikke videre arbeid med følgende henvendelser:

E-17029	Flekkerøy Historielag	Nytt bygg
E-17032	HKH Kronprinsen	SIKT konferansen
E-17034	Entos	Litteraturprosjekt – «Reis Deg»
E-17027	Agder Symfoniorkester	Talentprogram

2) Styret ber administrasjonen informere initiativtakerne om styrets beslutning.

48/17 Møteplan 2018

Vedtak: Følgende styremøter ble berammet:

Styremøte	fredag 19. januar	kl. 10:00-12:00
Styremøte	mandag 12. februar	kl. 10:30-14:00
Styreseminar	torsd-fredag 8.-9. mars	kl. 12:00-16:00
Styremøte	mandag 7. mai	kl. 10:30-14:00
Styremøte	mandag 11. juni	kl. 10:30-14:00
Rådsmøte	mandag 11. juni	kl. 14:00-15:00

49/17 Eventuelt

Vedtak: Styret bekreftet vedtak 39/17 vedrørende Geitmyra Matkultursenter basert på saksopplysninger gitt i Handlingsprogram 2018-2021.

Møtet ble lukket.

Administrasjonen orienterte muntlig om saker som var under forberedelse.

Kristiansand 11. desember 2017

Ansgar Gabrielsen
Styreleder

Sissel Leire

Sett: Kristin Wallevik

Jørgen Kristiansen

Torbjørn Urfjell

Mette Gundersen

Cecilie Nissen

Dato: 8. januar 2018
 Saksnr: 02/2018
 Til: Styret
 Møtedato: 19. januar 2018
 Saksbehandler: Jan Erik Tønnessen

Status Kapitalforvaltning

Status per 31. desember 2017 er en porteføljeavkastning hittil i år på **MNOK 165 (9,3%)**. Justert for KPI (inflasjon på 1,8%) på grunnkapitalen, er realavkastningen **MNOK 138 (7,8%)**. Bufferkapitalen har siste måned falt fra MNOK 376 til MNOK 374. Aksjeandelen er fortsatt **52%**. Det må presiseres at på grunn av sen årsrapportering fra KLP, så er våre tall foreløpig å regne som estimater.

Nøkkeltall - Cultivas kapitalforvaltning i perioden desember 2011 til desember 2017.

MNOK	31.12.11	31.12.12	31.12.13	31.12.14	31.12.15	31.12.16	30.12.17
Porteføljeverdi	1 380,9	1 429,4	1 566,7	1 695,6	1 751,2	1790,1	1935,0
Stiftelseskapital KPI-just**	-1 343,8	-1 354,5	-1 383,0	-1 410,6	-1 440,3	-1492,1	-1 519,0
Ikke utbetalte prosjektinv.	-14,6	-9,5	-8,6	-12,0	-20,8	-34,7*	-41,6*
Tellende bufferkapital	22,5	65,2	175,1	273,0	290,1	263,2	374,4
Beregnet stresstest-tap	36,5	67,1	144,5	165,1	174,9	196,9	234,5
Aksjeandel	8 %	18 %	42 %	45 %	47 %	48%	52 %

(*) Avsetning på 20 MNOK til Barnas kulturhus 2016 og 2017 er inkludert i ikke-utbetalte prosjektinvesteringer.

(**) KPI-justeringen på 1,8% er basert på SSB konjunkturtendens for 2017 per november 2017.

Porteføljefordeling (vedtatt i styremøte 27.2.2017):

Aktivklasse	Ramme 2016	Status 31.12.17	Ramme 2017	Min	Maks	Referanse indeks	Langsiktig mål
Bank/Pengemarked	13 %	8 %	12 %	7,5 %	20 %	ST1X	5 %
Norske obligasjoner	10 %	16 %	13 %	0 %	15 %	ST4X	5 %
Globale obligasjoner	10 %	12 %	13 %	0 %	25 %	BCGBAI(NOK)	5 %
Sum renteplasseringer	33 %	36 %	38 %				15 %
Norske aksjer	0 %	0 %	0 %	0 %	10 %	OSEBX	0 %
Nordiske aksjer	6 %	6 %	5 %	0 %	10 %	VINX (NOK)	8 %
Globale aksjer (val.sikr)	22,5%	27 %	23 %	15 %	30 %	MSCI (NOK)	26 %
Globale aksjer	16,5%	18 %	18 %	15 %	30 %	MSCI	26 %
Venture/Såkorn	1 %	1 %	1 %	0 %	2 %	OSEBX	0 %
Sum aksjeplasseringer	46 %	52 %	47 %	42 %	60 %		60 %
Eiendom Norge og utland	1 %	4 %	5 %	0 %	10 %	ST4X + 1 %	10 %
Infl.sikrede obl. - anlegg	20 %	8 %	10 %	5 %	15 %	ST4X + 1 %	15 %
Sum andre aktivklasser	21 %	12 %	15 %				25 %
Sum	100 %	100 %	100 %				100 %

Cultiva

Kristiansand
 Kommunes
 Energiverkstiftelse

Postboks 494
 NO-4664 Kristiansand

Tel: +47 380 380 20
 Faks: +47 380 380 29

post@cultiva.no
 www.cultiva.no

Org.nr.
 984 336 845

Porteføljesammensetning

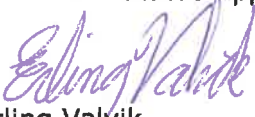
Det er tegnet for NOK 80 mill i Scandinavian Property Fund (ref styrevedtak 27.2.17), og kapitalen ble innbetalt i desember 2017. Investeringen ble i sin helhet finansiert fra midler plassert i DnB Likviditet IV (bank/pengemarked).

Bufferkapital

Denne er nå på MNOK 374, som 19,4% av total porteføljeverdi på MNOK 1 935.

Forslag til vedtak:

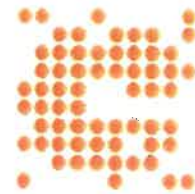
1. Statusrapport kapitalforvaltning pr. 31.12.17 tas til etterretning.

Erling Valvik
Administrerende direktør

Trykte vedlegg: Ingen

Utrykte vedlegg: Ingen

Dato: 8. januar 2018
Saksnummer: 03/18
Arkivkode:
Til: Styret
Møtedato: 19. januar 2018
Saksbehandler: Erling Valvik, Jan Erik Tønnessen, Ingebjørg Borgemyr

Handlingsprogram 2018-2021, prosjektprioriteringer i 2018 og administrativt budsjett

Sammendrag:

I styremøte 11. desember ved behandlingen av handlingsprogrammet vedtok styret å fortsette saksbehandlingen i ekstraordinært styremøte 19. januar 2018. Styret ba om å motta sak hvor alle konsekvenser ved å bevilge inntil NOK 100 millioner til SKMU (Kunstsiloprojektet) utredes.

I saksframlegg (44/17) den 11. desember ble konsekvensene av ulike tilskuddsbeløp drøftet i detalj.

En styrende forutsetning i overnevnte sak (særlig mhp bufferkapital) var å sikre at Cultiva skulle oppretholde en årlig og stabil utdeling også i perioden 2018-2021.

Styret har nå gitt signaler om at stabile og årlige utdelinger ikke er en absolutt forutsetning for Cultiva. På denne basis søkes det i dette saksframlegget etter de beste løsninger for å imøtekomme et bidrag på 100 MNOK til Kustsiloprojektet.

Cultiva har siden 2011 økt sin bufferkapital fra MNOK 22,5 (8%) til MNOK 376 (19,4%) per 30. november 2017. Dette er et resultat av aktiv sparing (på MNOK 353,5) for å sikre en god langsiktig avkastning til beste for det formål vedtektene våre angir. Aksjeandelen har i samme periode steget fra 8% til 52%.

Langsiktig mål for kapitalforvaltningen i Cultiva er en aksjeandel på 60% og en bufferkapital på 25%. På lang sikt vil dette kunne gi en gjennomsnittlig avkastning på ca. 45 MNOK i året.

I saksframlegg til styret den 11. desember ble det vist til at et bidrag på 100 MNOK ville redusere bufferkapitalen og redusere muligheten for stabile årlige utdelinger.

- Dersom vi ikke gjør andre tilpasninger, kan Cultiva - ved et kraftig børsfall tilsvarende det vi hadde i 2000-2002 og i 2008 - tape hele bufferkapitalen og i tillegg tape 5-10% av stiftelseskapitalen.
- Dersom vi reduserer aksjeandelen som konsekvens av den reduserte bufferkapitalen, vil det gi lavere forventet fremtidig avkastning (NOU 2016:20).
- Dersom Cultiva annullerer allerede inngåtte flerårige avtaler, vil Cultiva miste sin status som en troverdig kontraktspartner.

Cultiva

Kristiansand
Kommunes
Energiverksstiftelse

Postboks 494
NO-4664 Kristiansand

Tel: +47 380 380 20
Faks: +47 380 380 29

post@cultiva.no
www.cultiva.no

Org.nr.
984 336 845

Til tross for dette har Cultiva et sterkt ønske om å bidra med anslagsvis 100 MNOK til Sørlandets Kunstmuseums (SKMUs) nye bygg på Silokaia heretter kalt Kunstsiloprojektet.

Hvordan kan dette gjøres på en mest mulig skånsom måte der en søker å ta hensyn til andre kontraktspartnere, framtidig avkastning og risikoeksponering? Dette vil bli drøftet etter sammendraget.

Forslag til vedtak:

- 1) Cultiva bevilger 100 millioner kroner til Sørlandets Kunstmuseums nye kunstmuseumsbygg «Kunstsilo». Bevilgningen er betinget av at prosjektet er fullfinansiert og det skal utbetales i takt med øvrig finansiering.
- 2) Søknad om lån til Sørlandets Kunstmuseum avslås.
- 3) Oppfølgingsbevilgninger knyttet til allerede igangsatte flerårige prosjekter vil bli behandlet fortløpende i tråd med de opprinnelige planene.
- 4a) Det bevilges følgende til videreføring av flerårige prosjekter:
 - kr 500 000,- til Posebyen Kulturskole år 3 av 3
 - kr 300 000,- til Barn i Byen 2018
 - kr 600 000,- til Vitensenter Sørlandet, avd. Kr.sand år 2 av 3
 - kr 3 350 000,- til Cultiva Ekspress kunst og Idrett 2018
 - kr 1 600 000,- til Ungdomskilden år 3 av 3
 - kr 150 000,- til UKM Storbyprosjekt år 3 av 3
 - kr 500 000,- til Scenekunst Sør, år 2 av 3
- 4b) Administrasjonen får fullmakt til å videreføre de inngåtte samarbeidsavtaler.
En eventuell videre medvirkning til prosjektene vil være betinget av at prosjektene utvikler seg som forventet, og at Cultiva har tilgjengelige midler til prosjektinvesteringer.
- 5) Avsetningen til Barnas Hus tas ut og bidrar til finansiering av Kunstsiloprojektet, men tas inn igjen i 2020 og 2021.
- 6) Cultiva selger sine obligasjoner i Trønderenergi gitt at dette frigjør minimum MNOK 20 i gevinst på investeringen.
- 7) Ingen nye prosjekter vil bli vurdert i 2018.
- 8) Eventuelle nye tildelinger vurderes i Handlingsprogram 2019-2022.
- 9) Styret vedtar fremlagte allokeringsrammer for kapitalforvaltningen for 2018.
- 10) Styret ber administrasjonen legge frem forslag til revidert kapitalforvaltningsstrategi i neste styremøte.
- 11) Styret vedtar fremlagte forslag til administrativt budsjett for 2018.

Erling Valvik
Adm.dir.

- Trykte vedlegg:
 - 1) Administrativt Budsjett 2018
 - 2) Oversikt Igangsatte prosjekter
 - 3) Saksfremlegg 44/17 fra 11.desember 2017
 - 4) E-poster fra Investeringsrådet
- Utrykte vedlegg: Ingen

1. Bakgrunn

I styremøte 11.12.2017 ble det gjort klart av styret at stabile og årlige utdelinger ikke er et absolutt krav for Cultivas virksomhet, spesielt i situasjoner hvor ekstraordinære prosjekter vil kunne gi en ekstraordinær avkastning for Kristiansand. I motsetning til forrige sak (44/17) inneholder denne analysen ikke en slik begrensning.

I samme styremøte ble det også drøftet om vi kunne bidra med et mindre beløp til Kunstsiloprojektet nå, og deretter komme med et ytterligere bidrag når bufferkapitalen passerte 20%. Problemet med dette er at SKMU trenger et konkret og juridisk bindende tilsagn i dag. Resultatet for Cultiva blir dermed at MNOK 100 til Kunstsiloprojektet vil redusere bufferkapitalen med tilsvarende beløp.

2. Stiftelseslov og Vedtekter

Cultivas eksisterende forvaltningsstrategi er i tråd med Stiftelseslovens § 18 som lyder:

«Stiftelsens kapital skal forvaltes på en forsvarlig måte, slik at det til enhver tid tas tilstrekkelig hensyn til sikkerheten og mulighetene for å oppnå en tilfredsstillende avkastning for å ivareta stiftelsens formål»

I tillegg lyder § 30 i Stiftelsesloven som følger:

«Styret skal sørge for at stiftelsens formål ivaretas, og at utdelinger foretas i samsvar med vedtektene»

Sistnevnte paragraf henviser til Cultivas egne vedtekter. Her kan vi særskilt merke oss § 4 i vedtektene:

Vedtektene i Cultiva

- STRESSTEST BUFFERKAPITAL HANDLEPLIKT
- §4..... Stiftelsens kapital skal hvert år tillegges et beløp som er tilstrekkelig til at stiftelsen opprettholder sin realverdi.Grunnkapital og tilleggs kapital må aldri angripes. Hvis stiftelsens eiendeler har sunket i verdi slik at grunnkapital og tilleggs kapital er angrepet, kan årlig utbetaling ikke finne sted før grunnkapital og tilleggs kapital er oppfylt.
 - §5.....Stiftelsens midler forvaltes av styret. Styret kan delegere forvaltningen til daglig leder, men stiftelsens styre må gi instruks og retningslinjer for forvaltningen. Midlene må ikke anbringes på en måte som anses som spekulasjonspreget.
- KAPITALFORVALTNINGSSTRATEGI KAPITALFORVALTNINGSKOMPETANSE

cultiva

Cultivas egne vedtekter må tolkes slik at grunnkapitalen ikke kan angripes ved å foreta utdelinger. Vedtektene tar også høyde for at grunnkapitalen likevel kan bli angrepet dersom verdien av finansporteføljen faller, slik som under finanskrisen.

Administrasjonen er derfor av den oppfatning at forsvarlig kapitalforvaltning innebærer å stoppe utdelinger når grunnkapitalen er, eller er i ferd med, å bli angrepet. Ingen kan gardere seg fullt og helt mot eksterne sjokk i finansmarkedene og i slike tilfeller skal styret stoppe alle utdelinger inntil grunnkapitalen er oppfylt.

Vår søsterstiftelse, Sørlandets Kompetansefond, risikerte i 2008/2009 at grunnkapitalen kunne bli angrepet pga aksjefallet under finanskrisen. Ved henvendelse til Lotteri- og Stiftelsestilsynet fikk man følgende svar:

«Det skal ikke foretas en nedsettelse av grunnkapitalen ved verdifall. M.a. ville en slik tolkning medføre en tilsvarende plikt til å forhøye grunnkapitalen ved verdiøkning, og resultatet av dette ville bli en vanskelig håndterbar situasjon for både stiftelsene og Stiftelsestilsynet».

Tilsynet konkluderte med andre ord at stiftelsen ikke skulle nedskrive grunnkapitalen, men snarere beholde sin eksisterende porteføljesammensetning inntil grunnkapitalen igjen var oppfylt. Alle utdelinger skulle stoppes og administrative kostnader settes på et minimum.

Administrasjonen er derfor av den oppfatning at det er innenfor forsvarlig kapitalforvaltning at styret fastsetter aksjeandelen i Cultivas portefølje på selvstendig grunnlag så lenge styret er forberedt på å ta de nødvendige grep dersom grunnkapitalen blir angrepet. Skulle en slik situasjon oppstå er det sannsynlig at Cultiva kan beholde sin porteføljesammensetning og måtte vente til finansmarkedene normaliseres igjen.

3. Tiltak og alternative løsninger

Det er to tiltak som kan dempe reduksjonen i bufferkapital ved et bidrag på MNOK 100 til Kunstsiloprojektet.

Det første tiltaket er at Cultiva omdisponerer MNOK 20 som er avsatt til kjøp av dagens kunstmuseum. Dette beløpet er allerede avsatt i regnskapet som prosjektgjeld og bufferkapitalen vil således ikke reduseres om dette beløpet heller brukes i Kunstsiloprojektet. Ettersom dagens kunstmuseum ikke skal selges før i 2021 har vi deretter forutsatt at tilsvarende beløp avsettes i 2020 og 2021.

Det andre tiltaket er å gjennomføre et salg av Cultivas beholdning av realrenteobligasjoner utstedt av Trønderenergi. Denne investeringen var ment å holdes til forfall i 2025 og er derfor bokført som en anleggsobligasjon i Cultivas regnskaper. En anleggsobligasjon bokføres til innkjøpspris, og eventuelle markedsverdiendringer fremkommer ikke i verken regnskap eller kapitalforvaltningsrapporteringen i Cultiva. Obligasjonen gir en årlig realrenteavkastning på 3% og er således et solid fundament i vår obligasjonsportefølje.

Administrasjonen har vært i kontakt med tilretteleggeren av denne obligasjonen, og vi har fått muntlig bekreftet at et eventuelt salg vil kunne gi en ikke-bokført gevinst på i overkant av MNOK 20.

Gitt de forutsetninger som er fremsatt vedrørende Barnas Hus og Trønderenergi-obligasjonen, *så vil derfor et tilskudd til SKMU på MNOK 100 kun redusere bufferkapitalen med MNOK 60 i 2018.*

Når det gjelder alle oppstartede prosjekter, så er det innarbeidet følgende klausul i alle våre kontrakter for flerårige avtaler:

«En eventuell videre medvirkning vil være betinget av utviklingen av prosjektet, og at Cultiva har tilgjengelige midler til prosjektinvesteringer».

I den nåværende situasjon (med positiv bufferkapital) har Cultiva tilgjengelige prosjektmidler. Det vil svekke Cultivas troverdighet om vi trekker oss fra inngåtte avtaler selv om overnevnte forutsetning er innarbeidet i kontraktene. Det både anbefales og forutsettes derfor at inngåtte avtaler videreføres mens nye prosjekter stilles i bero.

Det viktige gjenværende spørsmålet er dermed hvilket nivå på aksjeandelen Cultiva kan forsvare å ha. Vi har utarbeidet to alternativer hvor aksjeandelen enten beholdes på dagens 52% eller hvor denne reduseres til 40%:

Alternativ A: Opprettholdelse av aksjeandel 52%

Tall i millioner 2017-kroner	2018	2019	2020	2021
Forventet realavkastning	40,6	42,8	47,1	49,1
Til disposisjon	40,6	42,8	47,1	49,1
Tiltak:				
Administrasjon	-5.8	-5.8	-5.8	-5.9
Foreslått bevilget styremøte 19.01.18 - Kunstsilo	-100.0			
Ikkeansatte flerårige prosjekter	-17.3	-7.5	-4.9	-4.6
Midlertidig tilbakeføring Barnas Hus	20.0		-10.0	-10.0
Gevinst salg av anleggsobligasjon (Trønderenergi)	20.0			
Endring bufferkapital	-42.5	29.5	26.4	28.6
Nedbetaling prosjektgjeld fra 2015, 2016 og 2017	-41.6			
Estimert Aksjeandel	53,0 %	54,1 %	55,2 %	56,3 %
Forventet bufferkapital 31.12	320	349	375	404
Bufferkapital i %	16,1 %	16,3 %	16,8 %	17,5 %
Forventet nominell Forvaltningskapital 31.12	1 989	2 140	2 230	2 304
Gjennomsnittlig bufferkapital	16,7 %			
Maksimalt fall i aksjer porteføljen kan tåle	30,3 %	30,1 %	30,5 %	31,1 %
Bufferkapital ved 15% stigning i aksjer i 2018	21,1 %			

Tabell 1

Alternativ A opprettholder dagens aksjeandel på 52%. Dermed er det rom for å forvente en årlig gjennomsnittlig realavkastning i perioden på 2,1-2,2% (Jfr NOU 2016:20). Det forutsettes i begge alternativer (A og B) også at faktiske utbetalinger for Kunstsiloprosjektet følger øvrig finansiering (20/60/20). Vi ser at det ikke er rom for utdelinger utover allerede inngåtte prosjekter ettersom bufferkapitalen ved utgangen av perioden er på 17,5% mens det anbefalte nivå for stabile utdelinger er i overkant av 20%. En direkte konsekvens av dette bufferkapitalnivået er at porteføljen vil kun tåle et fall i aksjemarkedet på ca 30% uten å angripe grunnkapitalen. Det positive ved dette alternativet er at inntektene opprettholdes og fremtidig utdelingskapasitet svekkes ikke.

Alternativ B: Reduksjon aksjeandel til 40%

Tall i millioner 2017-kroner	2018	2019	2020	2021
Forventet realavkastning	32,9	33,7	36,1	38,5
Til disposisjon	32,9	33,7	36,1	38,5
Tiltak:				
Administrasjon	-5,8	-5,8	-5,8	-5,9
Foreslått bevilget styremøte 19.01.18 - Kunstsilo	-100,0			
Igangsatte flerårige prosjekter	-17,3	-7,5	-4,9	-4,6
Midlertidig tilbakeføring Barnas Hus	20,0		-10,0	-10,0
Gevinst salg av anleggsobligasjon (Trønderenergi)	20,0			
Endring bufferkapital	-50,2	20,4	15,4	18,0
Nedbetalingsprosjektgjeld fra 2015, 2016 og 2017	-41,6			
Estimert Aksjeandel	40,8 %	41,6 %	42,4 %	43,3 %
Forventet bufferkapital 31.12	312	332	348	366
Bufferkapital i %	15,7 %	15,6 %	15,8 %	16,1 %
Forventet nominell Forvaltningskapital 31.12	1 981	2 123	2 202	2 264
Gjennomsnittlig bufferkapital	15,8 %			
Maksimalt fall i aksjer porteføljen kan tåle	38,6 %	37,6 %	37,2 %	37,3 %
Bufferkapital ved 15% stigning i aksjer i 2018	19,4 %			

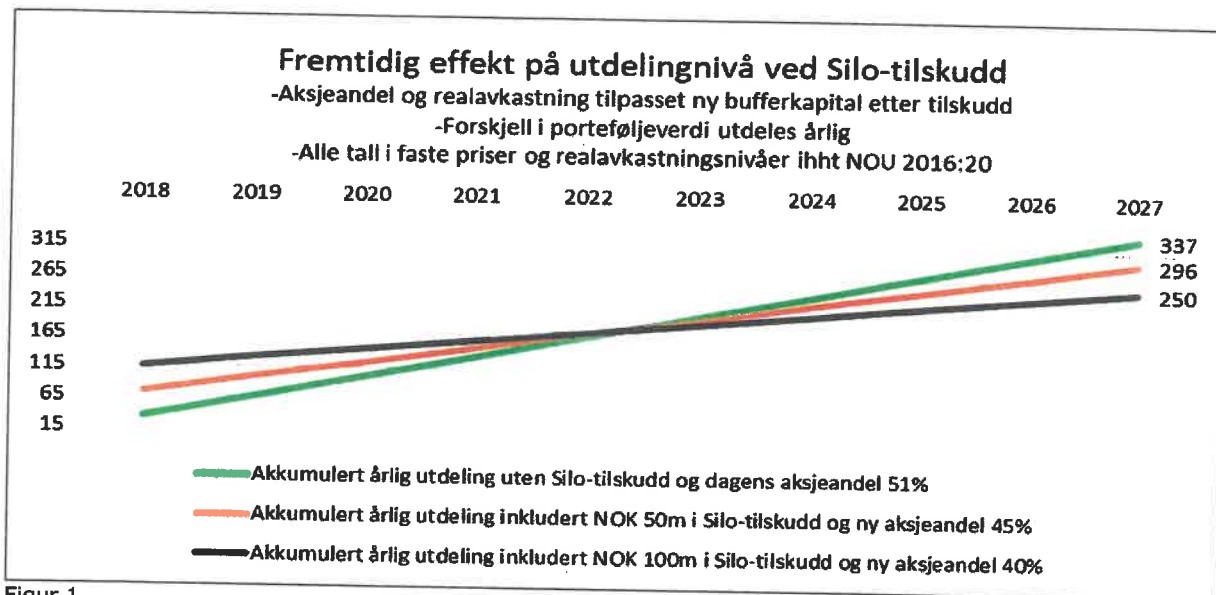
Tabell 2

Alternativ B hviler på de samme forutsetningene som alternativ A, men her har vi redusert aksjeandelen til 40% for å ha større trygghet mot fall i aksjemarkedet. I tillegg vil en lavere aksjeandel medføre at Cultiva raskere vil kunne komme i posisjon til å foreta stabile utdelinger. Ved en aksjeandel på 40% bør man ha en bufferkapital på 16%, og eksempelet over viser at Cultiva heller ikke i dette alternativet kan starte ordinære utdelinger i perioden. Samtidig viser analysen at dette alternativet ligger nærmere i tid for oppstart av ordinære utdelinger. Det negative ved dette alternativet er at inntektene tas betydelig ned (1,7-1,8% realavkastning i perioden), og at fremtidig utdelingskapasitet svekkes.

4. Drøfting av aksjeandel

4.1 Inntektskapasitet

Stiftelseslov og Cultivas egne vedtekter gir styret et selvstendig handlingsrom så lenge dette er innenfor definisjonen av «forsvarlig kapitalforvaltning». I sak 44/17 ble følgende illustrasjon benyttet for å få frem poenget med redusert inntektskapasitet ved lavere aksjeandel:

Figur 1

Figuren var basert på opprettholdelse av stabile og årlige utdelinger. Det kan man se ved at kurvene stiger konstant. Av denne grunn ville et tilskudd til Kunstsiloprojektet på MNOK 100 redusere vår aksjeandel ned til 40%. Figuren viste således at en slik reduksjon i aksjeandel ville medføre lavere inntekter neste 10 år som igjen ville medført en reduksjon årlige utdelinger på MNOK 8,7 i perioden (totalt MNOK 87 over 10 år).

Dette poenget fremkommer også i alternativ A og B, hvor man enkelt kan observere redusert forventet realavkastning i alternativ B kontra A. Årsaken er selvsagt at aksjer gir høyest avkastning over tid, og med en lavere aksjeandel vil jo total forventet avkastning falle.

4.2 Utdelingsposisjon

Med å være i utdelingsposisjon menes det tidspunkt hvor Cultiva, basert på en langsiktig målsetting om en bufferkapital som forsvare stabile årlige utdelinger, igjen kan starte å bevilge midler til nye prosjekter.

Alternativene A og B forutsetter ingen utdeling til nye prosjekter i perioden. Imidlertid viser alternativ B at bufferkapitalen er 16,1% ved periodens utløp. Beregnet aksjeandel er 43,3%. En slik aksjeandel vil kreve en bufferkapital på ca 17% for å kunne forsvare stabile årlige utdelinger. Alternativ B vil med andre ord komme i utdelingsposisjon i 2022 eller 2023.

Alternativ A er heller ikke i utdelingsposisjon. Ved utløpet av perioden er bufferkapitalen 17,5% og den tilhørende aksjeandel 56,3%. En slik aksjeandel vil kreve en bufferkapital

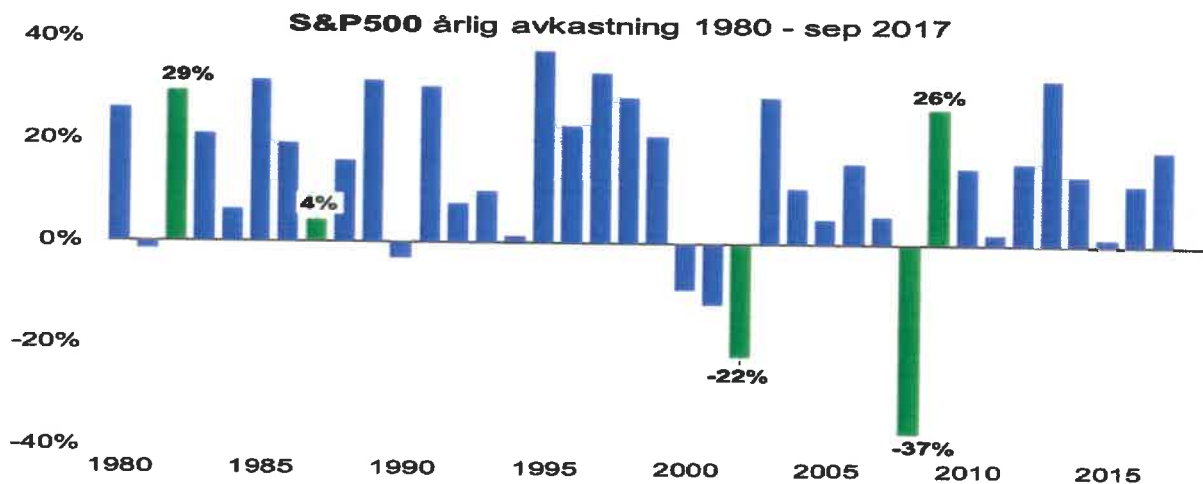
på ca 22% for å kunne forsvare stabile årlige utdelinger. Alternativ A trenger dermed lenger tid enn alternativ B for å komme i utdelingsposisjon.

Det er imidlertid verd å merke seg at alternativ A etter hvert vil ha en langt større utdelingskapasitet (MNOK 8,7/år) enn alternativ B (jfr figur 3).

4.3 Robusthet mot sjokk i aksjemarkedene

Inntektskapasitet og utdeling er to sider av samme sak, og hvor alternativ A er å foretrekke. Imidlertid er baksiden av medaljen at dette alternativ A vil kun tåle et fall på 30% i det globale aksjemarkedet, mens alternativ B vil kunne stå imot et fall på 40%.

I sak 44/17 ble følgende figur presentert:

Figur 2

Figuren viser at markedet ved to anledninger siste 37 år har falt med nær 40%. Vårt alternativ A ville ved en slik gjentakelse av historien oppleve å få grunnkapitalen angrepet. Det er allerede redegjort for at resultatet da sannsynligvis vil bli at Cultiva må stoppe alle utdelinger frem til grunnkapitalen igjen er oppfylt.

Studerer man historikken ser man at aksjemarkedene tenderer til å stige kraftig etter store fall. Således er det overveiende sannsynlig at dersom Cultiva får sin grunnkapital angrepet, så vil det gå kort tid før man igjen har en tilfredsstillende bufferkapital.

4.4 Omdømme og stabile utdelinger

Begge alternativene forutsetter at igangsatte, flerårige prosjekter videreføres i henhold til opprinnelig plan. Cultiva står ved sine forpliktelser, og er en forutsigbar samarbeidspartner for de igangsatte prosjektene.

Ingen av alternativene forutsetter utdeling til nye prosjekter de neste 4 år. I tillegg til stopp i nye prosjekter, vil det også ramme de prosjektene hvor styret har bedt administrasjonen å utrede mulighetene for å starte nye samarbeidsprosjekter. Kansellering av slike prosjekter vil kunne svekke Cultivas troverdighet og forutsigbarhet i forhold til nye samarbeidspartnere.

4.5 Sensitivitet

Det er imidlertid verd å merke seg at aksjemarkeder er svært volatile, og at våre anslag på inntektene er gjennomsnittstall. Som figur 2 viser, så kan det godt hende at markedet

kan stige 15% i 2018. I et slikt tilfelle vil Cultiva komme i utdelingsposisjon langt raskere enn hva vår gjennomsnittsanalyse viser. Ved en slik hendelse vil en høyere aksjeandel gi en *raskere* reparasjon av bufferkapitalen. Det er gjort en slik sensitivitetsanalyse ved utgangen av 2018 for hvert av alternativene (se figur 1 og 2). Resultatet er at alternativ A vil øke sin bufferkapital til 21,1%, mens alternativ B vil øke sin bufferkapital til 19,4%. Ved en slik stigning vil begge alternativer være i utdelingsposisjon ved utgangen av 2018, og alternativ A vil ha høyest utdelingskapasitet (pga høyest aksjeandel).

4.6 Rebalansering av porteføljen

Cultiva har nedfelt i sin forvaltningsstrategi følgende rebalanseringsmetodikk:

«Det skal ikke gjennomføres rebalansering av aksjeporteføljen ved verdistigning. Økningen i aksjeandel er begrenset oppad til 60 %. Dersom aksjeandelen faller mer enn 4 % fra vedtatt ramme gjennomføres en rebalansering tilbake til vedtatt ramme. Rebalansering skal gjennomføres innen utgangen av påfølgende måned.»

Med vedtatt ramme menes aksjeandelen ved inngangen til år 2018. Denne estimeres per i dag til å bli 52% og fremkommer i forslag til allokeringsrammer for 2018 i tabellen under. Klausulen sier dermed at ved et fall i aksjeandel ned til 48%, så skal stiftelsen umiddelbart øke sin aksjeeksponering slik at andel igjen blir 52%. Klausulen sier videre at dersom aksjeandelen overstiger 64%, så skal stiftelsen umiddelbart selge aksjer slik at andelen blir 60%.

Forslag til Allokeringsrammer for 2018:

Aktivklasse	Ramme 2017	Status 30.11.17	Ramme 2018	Min	Maks	Referanse indeks	Langsiktig mål
Bank/Pengemarked	12 %	12 %	11 %	7,5 %	20 %	ST1X	5 %
Norske obligasjoner	13 %	16 %	16 %	0 %	15 %	ST4X	5 %
Globale obligasjoner	13 %	12 %	12 %	0 %	25 %	BCGBAI(NOK)	5 %
Sum renteplasseringer	38 %	40 %	39 %				15 %
Norske aksjer	0 %	0 %	0 %	0 %	10 %	OSEBX	0 %
Nordiske aksjer	5 %	6 %	6 %	0 %	10 %	VINX (NOK)	8 %
Globale aksjer (val.sikr)	23 %	27 %	27 %	15 %	40 %	MSCI (NOK)	30 %
Globale aksjer	18 %	18 %	18 %	15 %	30 %	MSCI	22 %
Venture/Såkorn	1 %	1 %	1 %	0 %	2 %	OSEBX	0 %
Sum aksjeplasseringer	47 %	52 %	52 %	48 %	64 %		60 %
Eiendom Norge og utland	5 %	0 %	9 %	0 %	10 %	ST4X + 1 %	10 %
Infl.sikrede obl. - anlegg	10 %	8 %	0 %	0 %	15 %	ST4X + 1 %	15 %
Sum andre aktivklasser	15 %	8 %	9 %				25 %
Sum	100 %	100 %	100 %				100 %

Historisk har virksomheter som har klart å gjennomføre slike rebalanseringsklausuler i praksis gjort det svært godt, og en vesentlig andel av slike portefølgers verdiøkning kan tilskrives rebalanseringstiltakene. Årsaken til dette er at det normalt er svært gunstig å kjøpe aksjer på lave kurser (dvs når aksjeandelen er lav), mens aksjer er høyt priset når aksjeandelen er høy og aksjer skal/må selges.

Administrasjonen anbefaler at Cultiva opprettholder sin eksisterende rebalanseringsmetodikk.

5. Synspunkter fra Investeringsrådet

Investeringsrådet i Cultiva er et rådgivende organ for styret og administrasjonen vedrørende kapitalforvaltning. Rådet består av prof. Thore Johnsen fra NHH, prof. Steen Koekebakker fra UiA og økonomidirektør Inger Lise Larsen fra Sparebankstiftelsen DNB.

Dette saksfremlegget er forelagt Cultivas Investeringsråd for deres kommentarer. Disse er vedlagt denne sak i vedlegg 4.

Investeringsrådet er skeptisk til å sette til side en etablert utdelingsregel og satse 2-3 ganger maks årlig avkastning til et enkelt engasjement.

Når det gjelder hvorvidt vi bør ta ned aksje-andelen så er synspunktene forskjellig:

Professor Thore Johnsen mener:

«Gitt dagens usikre situasjon i aksjemarkedet mener jeg at dette bør få konsekvens for aksjeandelen for de neste 2-5 år, dvs. maks. 40 – 45 %. Dette tar også høyde for at vi ikke kan stole på en reversering av aksjemarkedet etter et større tap (som i 2009). Tapene i 2000-2002 er fortsatt i minnet.»

Økonomidirektør Inger-Lise Larsen mener:

«Om det er nødvendig å ta ned aksjeandelen for bedre å sikre at man unngår å angripe grunnkapitalen, er jeg mer usikker på – det blir en diskusjon om risiko/avkastning og konsekvenser av «stillstand» dersom grunnkapitalen blir berørt.»

Professor Steen Koekebakker mener:

«Hvorvidt aksjeandelen bør justeres som følge av dette bør vel avgjøres etter en grundig diskusjon i styret, hvor man eksplisitt vurderer muligheten for, og konsekvensene av, på ny å angripe grunnkapitalen.»

Professor Thore Johnsen skriver også:

«Det er også synd at man nå vil selge realobligasjoner som kan vise seg å bli nyttige neste 2-5 år, selv om beløpet er lite.

Mener at det er viktig at styret forstår at allokering og forvaltningsstrategi må sees i sammenheng med utdelingsregel.»

6. Konklusjon

Som vi ser av saksframlegg og investeringsrådets kommentarer er det vanskelig å ta stilling til om aksjeandelen skal flyte videre på dagens nivå eller reduseres. Framtidens utvikling vil gi oss svaret på hva som burde vært vårt taktiske valg. Basert på bortfallet av forutsetningen om stabile årlige utdelinger, anbefaler administrasjonen å opprettholde aksjeandelen på 52 % (alternativ A) også etter at tilskudd på MNOK 100 til Kunstsiloprojektet er bevilget. Dette alternativet er mindre robust mot ekstraordinære fall i aksjemarkedet, men samtidig styrker dette alternativet Cultivas fremtidige inntekter og tilhørende utdelingskapasitet i henhold til vår formålsparagraf. Ved over gjennomsnittlig positiv utvikling i aksjemarkedet i 2018, vil alternativ A også føre til at Cultiva raskt vil være i posisjon til å foreta ordinære utdelinger.

Cultiva - Kristiansand Kommunes Energiverksstiftelse

ADMINISTRATIVT BUDSJETT

(alle tall i 1 000 kr, 2017-kroner)

	Budsjett 2018	Budsjett 2017	Prognose 2017	Regnskap 2016	Regnskap 2015	Regnskap 2014	Regnskap 2013	Regnskap 2012
Lønns- og personalkostnader								
Lønn administrasjonen	1 991	1 965	2 067	1 816	1 533	1 380	1 283	1 323
Feriepenger administrasjonen	239	236	312	283	196	177	190	215
Pensjonskostnader administrasjonen	387	259	362	253	253	262	209	251
Honorar styre, rådsforsamling og andre	611	586	622	536	550	748	458	465
Arbeidsgiveravgift	455	430	423	389	354	277	348	364
Div. lønns- og personalkostnader	150	50	38	133	41	43	62	49
Sum lønns- og personalkostnader	3 833	3 525	3 823	3 410	2 927	2 887	2 550	2 667
Andre driftskostnader								
Avskrivninger	0	0	6	0	8	11	11	11
Lokalkostnader	350	425	416	237	327	285	249	283
Utstyr, programvare etc.	200	200	255	276	250	115	118	152
Regnskap/revisjon	235	225	235	237	271	222	225	227
Andre fremmede tjenester	300	350	190	464	248	432	113	155
Møter/kurs	100	100	70	66	69	71	35	8
Rekvisita, telefon etc.	140	100	140	83	68	104	166	156
Reisekostnader	400	450	280	345	438	254	106	67
Kontingenter	160	150	160	153	140	141	124	86
Andre driftskostnader	75	75	50	119	59	98	61	38
Sum andre driftskostnader	1 960	2 075	1 801	1 980	1 878	1 733	1 208	1 183
TOTALE ADMINISTRATIVE KOSTNADER	5 793	5 600	5 624	5 390	4 805	4 620	3 758	3 850

Igangsatte prosjekter med flerårige forpliktelser

Oppsummering av igangsatte prosjekter med prognose på fremtidig investeringsbehov:

Igangsatte prosjekter Barn og Unge	2018	2019	2020	2021
Cultiva Ekspress Junior, RUTPLUKS	0,2	0,2	0,2	
Cultiva Ekspress Junior, Skapende barn	1,7	1,7		
Norway Summer Games, hovedprosjekt	0,3	0,2		
Kristiansand Internasjonale Dragefestival	0,28	0,23		
Geitmyra Matkultursenter Hovedprosjekt	1,9	0,6	0,5	0,4
Maskefall	0,4	0,35		
KIF Friidrett, barnestevne Quartlekene	0,05	0,05		
Sørnorsk Filmsenter, Filmbil	0,37			
Posebyen Kulturskole	0,5			
Barn i Byen Kristiansand	0,6	0,3	0,3	0,3
Vitensenter Sørlandet, avd. Kristiansand	1,2			
Sum barn og unge	7,5	3,63	1,0	0,7
Igangsatte prosjekter Talentutvikling				
Vest-Agder Idrettskrets, Ung og lovende	0,02	0,02		
Cultiva Ekspress Kunst og Idrett	6,75	3,4	3,4	3,4
Ungdomskilden	1,6			
UKM Storbyprosjekt	0,15			
Sum talentutvikling	8,5	3,42	3,4	3,4
Igangsatte prosjekter Kompetanseutvikling				
Egenregi – seminarserie	0,5	0,5	0,5	0,5
Scenekunst Sør	0,8			
Sum kompetanseutvikling	1,3	0,5	0,5	0,5
Sum igangsatte, flerårige prosjekter alle satsingsområder	17,3	7,5	4,9	4,6
Herav planlagte bevilgninger utsatt i styremøte i desember 2017:				
Posebyen Kulturskole (år 3/3)	0,5			
Barn i Byen Kristiansand 2018	0,3			
Vitensenter Sørlandet, avd. Kristiansand (år2/3)	0,6			
Cultiva Ekspress Kunst og Idrett	3,35			
Ungdomskilden (år 3/3)	1,6			
UKM Storbyprosjekt (år 3/3)	0,15			
Scenekunst Sør (år 2/3)	0,5			
Sum forslag til bevilgninger i styremøte 19.01.18	7,0			
Restbehov for bevilgninger til flerårige prosjekter	10,3	7,5	4,9	4,6

Dato: 6. desember 2017
Saksnummer: 44 48/17
Til: Styret
Møtedato: 11. desember 2017
Saksbehandler: Erling Valvik, Jan Erik Tønnessen og Ingebjørg Borgemyr

Handlingsprogram 2018-2021, prosjektprioriteringer og administrativt budsjett for 2018

I handlingsprogrammet er det to hovedproblemstillinger som styret må ta stilling til:

- 1) Hva blir inntektene ved en forsvarlig kapitalforvaltning?
- 2) Hvordan kan tilgjengelige midler disponeres innenfor vedtektene og den strategi som er valgt?

Den første problemstillingen er sterkt faglig preget, mens den neste krever i større grad utøvelse av skjønn selv om det er økende kunnskap om hva som best fremmer bedre levekår i en by.

Ad 1) Hva blir inntektene med en forsvarlig kapitalforvaltning?

Her er det to viktige forhold som må trekkes frem:

- 1) Hva blir avkastningen ved ulike sammensetninger av porteføljen?
- 2) Hvor mye bufferkapital krever de ulike porteføljesammensetningene?

Ekspertutvalget bak NOU 2016:20 «Aksjeandelen i Statens Pensjonsfond Utland» konkluderer med at oljefondet ved en aksjeandel på 50 % kan forvente en årlig gjennomsnittsavkastning på 2,0 %, mens avkastningen vil stige til 2,3 % ved 60 % aksjeandel.

Cultivas portefølje er tilnærmet lik oljefondets portefølje og vi har derfor basert oss på tilsvarende anslag.

Investeringsrådet i Cultiva er et rådgivende organ for styret og administrasjonen vedrørende kapitalforvaltning. Rådet består av prof. Thore Johnsen fra NHH, prof. Steen Koekebakker fra UIA og økonomidirektør Inger Lise Larsen fra Sparebankstiftelsen DNB.

I temamøte mellom investeringsrådet og styret den 14. november 2017 ble både utdelingsnivået og bufferkapitalbehovet drøftet. Investeringsrådet er samstemte om at bufferkapitalen bør være stor nok til å ta høyde for svingningene i markedet. Ved en aksjeandel på 60 % bør bufferkapitalen være på 25 % av porteføljens markedsverdi. Det tilsvarer 20 % i bufferkapital når aksjeandelen er på 50 %.

Synspunktene fra overnevnte ekspertutvalg og vårt investeringsråd er lagt til grunn i forslag til vedtak og utkast til handlingsprogram.

Ad 2) Hvordan kan tilgjengelige midler disponeres innenfor vedtektene og den strategi som er valgt?

Hvilke tiltak som prioriteres for å best mulig oppnå bedre levekår og sikre arbeidsplasser (formålsrealisering) og visjonen i valgt strategi kan - og vil - det være ulike synspunkter på. Her er mulighetene for å utøve skjønn større enn når det gjelder hva som er forsvarlig kapitalforvaltning.

Cultiva har mottatt søknad fra Sørlandets Kunstmuseum (SKMU) om bidrag til bygging av nytt kunstmuseum «Kunstsilo» i Kristiansand. SKMU søker om tilskudd på 100 millioner kroner, og et lån på inntil 100 millioner kroner.

Kunstsiloprosjektet vurderes til å være innenfor vedtektene, men faller utenfor de valgte satsingsområdene barn og unge, talentutvikling og kompetanseutvikling. Det er imidlertid i strategien gitt åpning for nye muligheter som dukker opp, og som styret finner det særlig viktig for byen at Cultiva engasjerer seg i.

Kunstsilo vil gi positiv effekt på Kristiansands ambisjoner om å være en attraktiv by å vokse opp, bo, studere, arbeide og feriere i. På samme måte som Kilden, vil Kunstsilo kunne bidra til større aktivitet og profesjonalisering av fagfeltet for visuell kunst. Samlokalisering med Kilden, Kulturskolen og Vest-Agder museet vil også kunne bidra både til økt kunstnerisk/faglig og administrativt samarbeid mellom institusjonene. Det kan også argumenteres for at få, store prosjekter gir større effekt på formålet enn mange, små prosjekter.

Reduserte forventninger til avkastning og størrelsen på søknaden fra SKMU gir Cultiva utfordringer knyttet til prioriteringer, forutsigbarhet og ansvarlighet.

Om Kunstsilo gir bedre levekår enn tiltak for barn med utfordringer på lang sikt kan det være ulike synspunkter på. Mulighetsvinduet for Kunstsilo er nå, mens utfordringer for barn og unge med levekårsproblemer er en problemstilling som nok ikke blir løst på kort sikt, og kan tas opp igjen senere.

Det er verd å merke seg at før eventuell utdeling til Kunstsilo utgjør tildelinger til bygg allerede 64 % (390 millioner kroner) av de totale tildelingene på ca. 611 millioner kroner siden 2003.

Med begrenset handlingsrom på bevilgnings siden, må styret ta stilling til hvilke prosjekter som prioriteres. Det er gjennomført beregninger som viser effekten på bufferkapitalen av ulike nivåer på bidrag til Kunstsilo og andre prosjektinvesteringer. Store totale bevilgninger vil gi:

- redusert bufferkapital (risikoevne)
- redusert aksjeandel pga. redusert risikoevne
- redusert forventet gjennomsnittlig realavkastning
- begrensninger, eller i verste fall stopp, i den øvrige bevilgningsaktiviteten

Et for stort bidrag til Kunstsilo vil i verste fall kunne resultere i en tilsvarende situasjon som Cultiva var i ved oppstart og i 2010 – ingen bufferkapital, lite aksjer og ingen avkastning og full stopp i bevilgninger til andre prosjekter.

Cultiva bør, som et minimum, være en forutsigbar samarbeidspartner og sørge for at allerede igangsatte flerårige prosjekter fullføres.

Konklusjon:

Administrasjonen anbefaler et tilskudd på 25 millioner kroner til Kunstsilo, videreføring av allerede igangsatte, flerårige prosjekter og en maksimal ramme på 15 millioner kroner de kommende 4 årene til planlagte og nye prosjekter. Administrasjonen mener forslaget balanserer behovet for å fortsatt bygge bufferkapitalen opp til et forsvarlig nivå med ønsket om å bidra både til realisering av Kunstsilo og et minimumsnivå på øvrige bevilgninger for å ha kontinuitet i arbeidet med å realisere den vedtatte strategien.

Det vises også et alternativt forslag på 40 millioner kroner til Kunstsilo, videreføring av allerede igangsatte, flerårige prosjekter, planlagte prosjekter utsettes på ubestemt tid og ingen nye prosjekter vurderes før bufferkapitalen utgjør 20 % av porteføljeverdien ved 50 % aksjeandel. Den viktigste forskjellen utenom bidraget til Kunstsilo er at prosjekter som styret ikke har vedtatt, men som styret har bedt administrasjonen utrede, settes på vent i ubestemt tid ved 40 millioner kroner til Kunstsilo. Forslaget vurderes til å være innenfor det som er forsvarlig kapitalforvaltning, men anbefales likevel ikke fordi det vil være en stor belastning for Cultivas troverdighet og forholdet til våre nåværende og potensielle samarbeidspartnere å (igjen) ha full stopp i nye prosjekter på ubestemt tid.

Dersom det viser seg at utviklingen i finansmarkedene blir bedre enn forventningene i handlingsprogrammet, er det mulig å lage en handlingsregel som kan fordele årlig «meravkastning» på Kunstsilo og nye prosjekter, for eksempel 50/50. Merbidraget til Kunstsilo bør begrenses både beløpsmessig og i tid. Denne opsjonen er ikke skrevet inn i forslag til vedtak, men kan utredes nærmere av administrasjonen dersom styret ønsker en slik modell.

Forslag til vedtak:

25 MNOK til Kunstsilo, oppstart av planlagte prosjekter, stopp i nye prosjekter

- 1) Cultiva bevilger 25 millioner kroner til Sørlandets Kunstmuseums nye kunstmuseumsbygg «Kunstsilo».
- 2) Søknad om lån til Sørlandets Kunstmuseum avslås.
- 3) Oppfølgingsbevilgninger knyttet til allerede igangsatte flerårige prosjekter vil bli behandlet fortløpende i tråd med inngåtte samarbeidsavtaler.
- 4) Det bevilges følgende til videreføring av flerårige prosjekter:
 - kr 500 000,- til Posebyen Kulturskole år 3 av 3
 - kr 300 000,- til Barn i Byen 2018
 - kr 600 000,- til Vitensenter Sørlandet, avd. Kr.sand år 2 av 3
 - kr 3 350 000,- til Cultiva Ekspress kunst og Idrett 2018
 - kr 1 600 000,- til Ungdomskilden år 3 av 3
 - kr 150 000,- til UKM Storbyprosjekt år 3 av 3
 - kr 500 000,- til Scenekunst Sør, år 2 av 3

Administrasjonen får fullmakt til å videreføre inngåtte samarbeidsavtaler. En eventuell videre medvirkning til prosjektene vil være betinget av at prosjektene utvikler seg som forventet, og at Cultiva har tilgjengelige midler til prosjektinvesteringer.

5) Krav til Geitmyra Matkultursenter om tilstrekkelig finansiering fra andre finansieringskilder anses som oppfylt ved endelig vedtak om bevilgninger i statsbudsjettet og fra Kristiansand kommune. Administrasjonen får fullmakt til å inngå en 5-årig samarbeidsavtale.

- 6) Det bevilges følgende til nye prosjekter:
 - kr 500 000,- til SØRF Bransjeutviklingsprosjekt år 1 av 3

Administrasjonen får fullmakt til utarbeide samarbeidsavtale.
En eventuell videre medvirkning til prosjektet vil være betinget av at prosjektene utvikler seg som forventet, og at Cultiva har tilgjengelige midler til prosjektinvesteringer.

7) Administrasjonen kan innenfor en ramme på 15 millioner kroner de kommende 4 årene fremme saker til bevilgning til følgende planlagte prosjekter:

- Kompetansesenter for lek
- Barnas Kunstmuseum (hovedprosjekt)
- Videreutvikling av skolekorps i Kristiansand
- Barnas kulturhus (arb.tittel) fase 2-4
- Barneblikk
- Barn og byrom
- Barnas musikkteater
- My machine

Eventuelle nye prosjekter kan også vurderes innenfor rammen.

8) Bevilgningsrammen til planlagte og nye prosjekter vil revurderes når bufferkapitalen utgjør 20 % av porteføljeverdien ved 50 % aksjeandel.

9) Styret vedtar fremlagte forslag til administrativt budsjett for 2018.

10) Styret vedtar handlingsprogram for 2018-2021 som retningsgivende for sine prioriteringer.

Alternativt forslag til vedtak: 40 MNOK til Kunstsilo og stopp i alle nye prosjekter

1) Cultiva bevilger 40 millioner kroner til Sørlandets Kunstmuseums nye kunstmuseumsbygg «Kunstsilo».

2) Søknad om lån til Sørlandets Kunstmuseum avslås.

3) Oppfølgingsbevilgninger knyttet til allerede igangsatte flerårige prosjekter vil bli behandlet fortløpende i tråd med de opprinnelige planene.

4) Det bevilges følgende til videreføring av flerårige prosjekter:

- kr 500 000,- til Posebyen Kulturskole år 3 av 3
- kr 300 000,- til Barn i Byen 2018
- kr 600 000,- til Vitensenter Sørlandet, avd. Kr.sand år 2 av 3
- kr 3 350 000,- til Cultiva Ekspress kunst og Idrett 2018
- kr 1 600 000,- til Ungdomskilden år 3 av 3
- kr 150 000,- til UKM Storbyprosjekt år 3 av 3
- kr 500 000,- til Scenekunst Sør, år 2 av 3

Administrasjonen får fullmakt til å videreføre inngåtte samarbeidsavtaler.

En eventuell videre medvirkning til prosjektene vil være betinget av at prosjektene utvikler seg som forventet, og at Cultiva har tilgjengelige midler til prosjektinvesteringer.

5) Krav til Geitmyra Matkultursenter om tilstrekkelig finansiering fra andre finansieringskilder anses som oppfylt ved endelig vedtak om bevilgninger i statsbudsjettet og fra Kristiansand kommune. Administrasjonen får fullmakt til å inngå en 5-årig samarbeidsavtale.

6) Behandling av følgende planlagte saker utsettes på ubestemt tid:

- Kompetansesenter for lek
- Barnas Kunstmuseum (hovedprosjekt)
- Videreutvikling av skolekorps i Kristiansand
- Barnas kulturhus fase 2-4
- Barneblikk
- Barn og byrom
- Barnas musikkteater
- My machine
- SØRF, Tverrfaglig bransjeutviklingsprosjekt

- 7) Ingen nye prosjekter vil bli vurdert inntil bufferkapitalen utgjør 20 % av porteføljeverdien ved 50 % aksjeandel.
- 8) Styret vedtar fremlagte forslag til administrativt budsjett for 2018.
- 9) Styret vedtar handlingsprogram for 2018-2021 som retningsgivende for sine prioriteringer.

Erling Valvik
Administrerende direktør

Vedlegg:

Trykte vedlegg:

- 1) Utkast til handlingsprogram 2018-2021
- 2) Administrativt budsjett 2018
- 3) Scenarioanalyse
- 4) Søknad og budsjett SØRF
- 5) Søknad SKMU – Kunstsilo-prosjektet
- 6) Notat fra Geitmyra Matkultursenter vedr. betingelser i vedtak

Utrykte vedlegg:

- 1) Statusrapport Blå Kors - Posebyen Kulturskole
- 2) Statusrapport Barn i byen Kristiansand
- 3) Statusrapport Vitensenteret Sørlandet – Avd i Kristiansand
- 4) Statusrapport Cultiva Express Kunst og Idrett
- 5) Statusrapport Ungdomskilden
- 6) Statusrapport UKM Storbyprosjekt
- 7) Statusrapport Scenekunst Sør

1. ØKONOMISK HANDLINGSROM/INNTEKTER

13. desember 2011 besluttet styret i Cultiva nedbemanning og stopp i alle prosjektinvesteringer. Bakgrunnen for denne beslutningen var at Cultiva befant seg i en situasjon som er identisk med situasjonen i 2003 da Cultiva ble etablert – uten bufferkapital. Mangelen på bufferkapital gjorde at stiftelsen måtte innrette kapitalforvaltningen med en ekstrem lav risiko, noe som igjen direkte medførte at realavkastningen ble svært lav.

Det ble formulert et langsiktig mål om gradvis opptrapping av aksjeandelen opp til 60 % av porteføljen og minimum 200 millioner kroner i bufferkapital før aktivitetsnivået skulle økes igjen. I 2014 ble bufferkapitalmålet nådd, og Cultiva startet en gradvis opptrapping av prosjektinvesteringene.

Det er tidligere anslått at man ved en 60 % aksjeandel kan forvente å gjennomsnittlig dele ut 2 - 2,5 % av porteføljeverdien. Investeringsrådet i Cultiva anbefaler minimum 25 % bufferkapital ved 60 % aksjeandel. Ved aksjeandel på 50 % bør bufferkapitalen være minimum 20 %.

Den faktiske realavkastningen vil naturligvis svinge veldig fra år til år, og utfordringen blir dermed å holde seg til planen for tildelinger i gode år fordi det man legger til side i disse årene er det man skal bruke av i dårlige år.

Pr. utgangen av oktober hadde porteføljen en realavkastning på 6,7 %. Bufferkapitalen pr. oktober er økt til 362 millioner kroner (18,9 %). Cultiva nærmer seg dermed målet om 20 % bufferkapital ved 50 % aksjeandel.

Utviklingen har siden 2011 vært som følger:

MNOK	31.12.11	31.12.12	31.12.13	31.12.14	31.12.15	31.12.16	31.10.17
Porteføljeverdi	1 380,9	1 429,4	1 566,7	1 695,6	1 751,2	1 790,1	1 915,7
Tellende bufferkapital	22,5	65,2	175,1	273,0	290,1	263,2	362,0
Bufferkapital i % av portefølje	1,6 %	4,5 %	11,2 %	16,1 %	16,6 %	14,7 %	18,9 %
Beregnet stresstest-tap	36,5	67,1	144,5	165,1	174,9	196,9	221,0
Aksjeandel	8 %	18 %	42 %	45 %	47 %	48 %	51 %
Prosjektinvesteringer	8,2	0,7	5,0	9,9	18,0	28,7	21,0

Prognose realavkastning 2018 - 2021

Avkastningen vil variere fra år til år, og vil være avhengig av utviklingen i kapitalmarkedene.

NOU 2016:20 «Aksjeandelen i Statens Pensjonsfond Utland» er en omfattende studie knyttet til oljefondets forventede fremtidige realavkastning ved ulike aksjeandeler. Utvalget konkluderer med at oljefondet ved en 50 % aksjeandel kan forvente en årlig gjennomsnittsavkastning på 2,0 %, mens avkastningen vil stige til 2,3 % ved 60 % aksjeandel. Vår portefølje er – i langt mindre skala - tilnærmet lik oljefondets portefølje.

Vi benytter derfor disse anslagene for fremtidig realavkastning i handlingsplanen. Det forutsettes videre at aksjeandelen i porteføljen gradvis vil stige fra dagens 51 % til 60 % ved periodens utløp. Det er derfor benyttet et estimat på 2,0 % realavkastning i 2018, lineært økende til 2,3 % i 2021.

Tall i mill kroner (løpende priser)	2017/2018	2019	2020	2021
Forventet realavkastning 2,0 % - 2,3 %	44,7*	39,5	42,1	44,8
Til disposisjon	44,7	39,5	42,1	44,8

* Forventet realavkastning for november og desember 2017 er inkludert.

2. ANVENDELSE AV REALAVKASTNING

2.1 Administrasjon

For 2018 er det foreslått et administrasjonsbudsjett på 5,8 millioner kroner. Det er budsjettert med 2,0 årsverk fordelt på administrerende direktør (100 %), kontorleder (70 %) og rom for å engasjere en tilleggsressurs i 30 % stilling. Dette er en reduksjon i kapasiteten i forhold til 2017 hvor administrasjonen bestod av 2,7 årsverk. Prosjektlederstilling for Barnas kulturhus (70 %) har vært finansiert via prosjektmidler.

2.2 Prosjektinvesteringer

2.2.1 Oppfølging flerårige prosjekter

Det er igangsatt totalt 19 flerårige prosjekter.

Vi har i alle vedtak kun forpliktet oss økonomisk for ett år av gangen, men det er formulert en intensjon å videreføre aktiviteten under forutsetning om at prosjektet utvikler seg som forutsatt, og at Cultiva har tilgjengelige midler til prosjektinvesteringer.

Igangsatte flerårige prosjekter Barn og Unge	2017	2018	2019	2020	2021
Vedtatt i tidligere styremøter 2017:					
Cultiva Ekspress Junior, RUTPLUKS (år 2/5)	1,0	0,2	0,2	0,2	
Cultiva Ekspress Junior, Skapende barn (år 2/4)	1,7	1,7	1,7		
Norway Summer Games, hovedprosjekt (år 1/3)	0,5	0,3	0,2		
Kr.sand Internasjonale Dragefestival (år 1/3)	0,35	0,28	0,23		
Geitmyra Matkultursenter Hovedprosjekt (år 1/5)	5,0	1,9	0,6	0,5	0,4
Maskefall, (år 1/3)	0,45	0,4	0,35		
KIF Friidrett, barnestevne Quartlekene (år 1/3)	0,1	0,05	0,05		
Sørnorsk Filmsenter, Filmbil (år 2 og 3)		0,38			
Barnas kulturhus (arb.tittel), bygg	10,0				
Sum vedtatt tidligere styremøter 2017	19,1	5,21	3,33	0,7	0,4
Forslag oppfølging flerårige prosjekter:					
Posebyen Kulturskole (år 3/3)	0,5				
Barn i Byen Kristiansand	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Vitensenter Sørlandet, avd. Kristiansand (år 2/3)	0,6	0,6			
Sum forslag til desembermøtet 2017	1,4	0,9	0,3	0,3	0,3
Sum flerårige prosjekter barn og unge	20,5	6,11	3,63	1,0	0,7

Igangsatte flerårige prosjekter Talentutvikling	2017	2018	2019	2020	2021
Vedtatt i tidligere styremøter 2017:					
Trafo 2.0 UIA Kunstfag	0,6				
Talent Norge, ubetalte krav MFO	0,225				
Vest-Agder Idrettskrets, Ung og lovende (år 1/3)	0,02	0,02	0,02		
Sum vedtatt tidligere styremøter 2017	0,85	0,02	0,02		
Forslag oppfølging flerårige prosjekter:					
Cultiva Ekspress Kunst og Idrett	3,35	3,4	3,4	3,4	3,4
Ungdomskilden (år 3/3)	1,6				
UKM Storbyprosjekt (år 3/3)	0,15				
Sum forslag til desembermøtet 2017	5,1	3,4	3,4	3,4	3,4
Sum flerårige prosjekter talentutvikling	5,95	3,42	3,42	3,4	3,4
Igangsatte prosjekter Kompetanseutvikling					
Vedtatt i tidligere styremøter 2017:					
Egenregi – seminarserie	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Sum vedtatt tidligere styremøter 2017	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Forslag oppfølging flerårige prosjekter:					
Scenekunst Sør (år 2/3)	0,5	0,3			
Sum forslag til desembermøtet 2017	0,5	0,3			
Sum flerårige prosjekter kompetanseutvikling	1,0	0,8	0,5	0,5	0,5
Totalt alle satsningsområder	27,45	10,33	7,6	4,9	4,6

Det er dermed 7 flerårige prosjekter (markert med rødt i tabellen) som trenger bevilgning på totalt 7 millioner kroner i styremøtet i desember for å følge opp intensjonene i de inngåtte samarbeidsavtalene. Så lenge Cultiva har tilgjengelige midler til prosjektinvesteringer, bør disse bevilgningene prioriteres. For de kommende 4 årene vil det bli behov for ytterligere 27,4 millioner kroner til allerede igangsatte, flerårige prosjekter.

Det foreslås bevilgning til følgende flerårige prosjekter:

Blå Kors Kristiansand - Posebyen kulturskole, år 3 av 3

Formålet med kulturskolen er definert som å være et «populært lavterskel-tilbud som først og fremst henvender seg til vår kjernemålgruppe. Det vil si barnefamilier som av ulike årsaker sliter i hverdagen, som har presset økonomi, familier med fremmedkulturell bakgrunn med manglende nettverk og andre utfordringer».

Kulturskolen ble åpnet i September 2016, og utviklingen er i tråd med avtalte milepæler i samarbeidsavtalen. I løpet av de tre første semestrene har det vært en jevn og økende pågang av elever som har ønsket plass ved Posebyen Kulturskole. Per i dag har Posebyen Kulturskole 22 elever som alle er i en sårbar livssituasjon.

Det er også inngått egen 3-årig samarbeidsavtale med Kristiansand Kommune/Kristiansand Kulturskole og Blå Kors Kristiansand.

Administrasjonen mener utviklingen i prosjektet er i overensstemmelse med forventningene og anbefaler at Cultiva investerer 500 000 kroner til aktiviteter i 2018.

Barn i byen Kristiansand 2018

Cultiva og Barn i Byen Kulturformidling AS startet i juni 2014 et samarbeidsprosjekt om etablering av kulturmagasinet Barn i Byen i Kristiansand. Det er gjort følgende investeringer i samarbeidsprosjektet: 500 000 kroner (2014 og 2015) og 300 000 kroner (2016 og 2017).

Hovedmålet med samarbeidet med Barn i Byen i Kristiansand er å synliggjøre mangfoldet av kultur- og aktivitetstilbudet i Kristiansand, for byens barn og barnefamilier og besøkende til byen, og inspirere dem til å ta tilbudet i bruk.

Administrasjonens oppfatning er at magasinet har blitt godt tatt i mot i Kristiansand. Kulturinstitusjonene er oppmerksomme på at de har fått tilgang til en ny markedsføringskanal rettet mot barnefamilieene. I 2017 er det produsert 4 utgaver av magasinet.

For 2018 er Cultivas bidrag knyttet til magasinutgivelser og kalenderaktiviteter i Kristiansand med kr 300 000,-. Administrasjonen sørger for at pengestrømmene følger fremdriften i prosjektet.

Administrasjonen mener utviklingen i prosjektet er i overensstemmelse med forventningene og anbefaler at Cultiva investerer 300 000 kroner til aktiviteter i 2018. Det er forutsatt en videreføring samarbeidet så lenge barn og unge er stiftelsens hovedsatsingsområde.

Vitensenter Sørlandet, avdeling Kristiansand, år 2 av 3

Cultiva inngikk i september 2016 en 3-årig avtale med Vitensenter Sørlandet for opprettelse av egen avdeling i Kristiansand. Cultiva bidro med et etableringstilskudd på 1 900 000 kroner samt 600 000 kroner i driftstilskudd for perioden 2017-2019.

I første periode har senteret vært fokusert på å finne egnede lokaler sentralt i sentrum av Kristiansand. Vitensenteret Sørlandet inngikk for kort tid tilbake en leieavtale av arealer i Markens 21A, med overtakelse 15. november 2017. Det gjøres betydelige investeringer av eierne i bygningsmassen. Lengden på leiekontrakten er tilpasset en fremtidig lokalisering i Barnas Kulturhus (arb.tittel). Vitensenteret avdeling Kristiansand vil bli åpnet for publikum tidlig i 2018.

Administrasjonen mener utviklingen i prosjektet er i overensstemmelse med forventningene og anbefaler at Cultiva investerer 600 000 kroner til aktiviteter i 2018.

Cultiva Ekspress Kunst og Idrett 2018

Senter for ung kunst og kultur ved Universitetet i Agder har anmodet om videreføring av Cultiva Ekspress for 2018. Dette er et tiltak i Cultivas regi og som Universitetet i Agder utfører for Cultiva. Cultiva Ekspress er et talentprogram for unge mennesker i Kristiansand både innen idrett og kunst.

I 2017 bevilget Cultiva 3,25 MNOK til formålet. For 2018 bes det om 3,35 MNOK hvor økningen (3%) representerer forventet lønns- og prisstigning og denne er lagt på administrasjon- og markedsføringskostnader. Øvrige budsjettposter er uendret siden i fjor, og administrasjonen anbefaler en investering på det omsøkte beløp 3 350 000 kroner til aktiviteter i 2018.

Ungdomskilden, år 3 av 3

Hovedmålet med prosjektet er utvikling og etablering av et talentutviklingsprogram – «Ungdomskilden» - som egen virksomhet ved Kilden Teater- og Konserthus. Ungdomskilden er et forpliktende møtested og profesjonelt undervisningstilbud i utøvende teater for ungdom fra 13 til 20 år.

Administrasjonen mener utviklingen i prosjektet er i overensstemmelse med forventningene og anbefaler at Cultiva investerer 1 600 000 kroner til aktiviteter i 2018.

UKM Storbyprosjekt, år 3 av 3

Ungdommens kulturmonstring (UKM) utgjør sammen med Den kulturelle skolesekken og Kulturskolen de tre hovedpilarene i den offentlige kultursatsingen for ungdom. Målsettingen for UKM er «å stimulere og synliggjøre ungdommens kulturelle aktivitet – lokalt, regionalt og nasjonalt. UKM skal være et landsomfattende arrangement – åpent for all ungdom».

Det ble gjennomført et storbyprosjekt i Oslo i perioden 2008-2011. Prosjektet bidro med et omfattende idéhefte med fokus på problematikk som by-arrangører og andre kan ha nytte av når de arrangerer UKM. Evalueringsrapporten fremhever at noen av prosjektets styrker har vært at man har våget å prøve ut nye ideer og vært lydhøre for innspill fra ungdommer. Man har gjennom dette gjort seg mange verdifulle erfaringer.

Vest-Agder Fylkeskommune foreslo at det ble laget et eget storbyprosjekt med utgangspunkt i situasjonen i Kristiansand, og hvor byene Bergen, Stavanger og Trondheim ble invitert til å delta. Prosjektets mål er å få flere deltakere med i UKM i storbyene ved hjelp av kartlegging, nettverksbygging, utvikling og testing av nye modeller for rekruttering av deltakere. UKM Norge bidrar også med midler til prosjektet.

I 2017 har antall deltakere økt med 37% i forhold til året før. Administrasjonen mener utviklingen i prosjektet er i overensstemmelse med forventningene og anbefaler at Cultiva investerer 150 000 kroner til aktiviteter i 2018, dog alltid begrenset til 1/3 av totale prosjektkostnader.

Scenekunst Sør, år 2 av 3

Scenekunst Sør ble stiftet i desember 2015 som en medlemsforening. Ordinært medlemskap kan etter vedtektene tegnes av enkeltpersoner med minst tre års relevant høyere utdanning og/eller tilsvarende profesjonell virksomhet innen, eller i tilknytning til, scenekunstheltet. Per september 2017 har de 120 medlemmer.

Hovedintensjonen ved etablering av senter for scenekunst har vært at talenter og kunstnere skal ha en møteplass og en kompetanseenhet som kan bidra til å hjelpe talenter videre og bidra til å ivareta interessene for kunstnere på det aktuelle kunstfeltet.

Administrasjonen mener utviklingen i prosjektet er i overensstemmelse med samarbeidsavtalen og anbefaler at Cultiva investerer 500 000 kroner til aktiviteter i 2018.

Geitmyra Matkultursenter, år 1 av 5

Cultiva vedtok i styremøte 18. september 2017 å bidra til etablering av et matkultursenter i Kristiansand. Administrasjonen fikk fullmakt til å inngå en 5-årig samarbeidsavtale dersom visse betingelser ble oppfylt.

Det er i budsjettforliket på Stortinget gitt tilsagn om 2 millioner kroner til etablering av nye matkultursentre i Kristiansand og på Ringsaker. I rådmannens forslag til justeringer av handlingsprogrammet for Kristiansand kommune er det anbefalt at oppvekstsektoren tilføres 260 000 kroner som skal disponeres til et engangstilskudd til etablering av matkultursenter i Kristiansand.

Administrasjonen mener at det viktigste kravet i vedtaket, nemlig kravet om tilstrekkelig finansiering fra andre finansieringskilder, anses som oppfylt ved endelig vedtak om bevilgninger i statsbudsjettet og fra Kristiansand kommune. Se også vedlagte notat fra Geitmyra Matkultursenter om betingelser i vedtak. Administrasjonen ber derfor om en fornyet fullmakt til å inngå en 5-årig samarbeidsavtale.

2.2.2 Nye prosjekter

Administrasjonen presenterer alle prosjektidéer, både mottatte og egen initierte, for styret. Styret har gitt administrasjonen i oppdrag å se på muligheten for å utvikle enkelte av prosjektidéene til prosjekter som Cultiva kan være med på å realisere.

I tillegg har Cultiva mottatt søknad fra Sørlandets Kunstmuseum (SKMU) om bidrag til bygging av nytt kunstmuseum «Kunstsilo» i Kristiansand. SKMU søker om tilskudd på 100 millioner kroner, og et lån på inntil 100 millioner kroner.

Administrasjonen har bearbeidet følgende nye prosjektidéer til behandling i styremøte:

SØRF – Tverrfaglig bransjeutviklingsprosjekt

Sørnorsk kompetansesenter for musikk («SØRF») har søkt Cultiva om 3-årige tilskudd til opprettelse av et tverrfaglig bransjeutviklingsprosjekt. Prosjektet har som målsetting å (i) utvikle nye måter å jobbe på for de ulike kreative næringer/kunstretninger, samt (ii) å bidra til mer næringsutvikling innenfor alle kulturelle uttrykk i hele regionen. Videre skal prosjektet også bidra til at kreative næringer vil få bedre muligheter for samarbeid med eksisterende næringsliv i andre bransjer.

Prosjektet skal jobbe for å løse de bransjerelaterte utfordringene rundt de ulike kunstretningene. Kunstproduksjon får årlig mye midler fra Kulturrådet/Norsk Kulturfond til å utvikle kunsten sin, og det etterlyses nå fra både det politiske liv og næringslivet at kreative næringer bygger seg opp rundt de ulike kunstretningene. Prosjektets hovedoppgave er å bedre inntjeningen, salg og utbredelse til et større publikum og nye arenaer for kunstproduksjonene som allerede eksisterer og for at nye og gamle kunstretninger skal få bedre spredning i det markedet som allerede finnes, og lete etter nye markeder for kunstnæringer.

Prosjektet vil være et samarbeidsprosjekt mellom SØRF, Forfattersentrum Sørlandet, Scenekunst Sør og Agder Kunstsenter. Det legges opp til å følge 15-25 personer som ønsker å starte næring for å fremme ulike kunstformer, eller som allerede er i gang og har etablert selskap som har dette som hovedmål. Deltakerne vil gå gjennom en rekke fagsamlinger som fokuserer på flere aspekter rundt forretningsutvikling.

Kreativt Norge tildelte tidligere i november 2017 totalt 1 500 000 kroner til prosjektet. En bevilgning fra Cultiva vil kunne være utløsende for prosjektet (se vedlagte budsjett og detaljert prosjektbeskrivelse).

Administrasjonen mener prosjektet er i overensstemmelse med eksisterende delstrategi knyttet til kompetanseutvikling og anbefaler at Cultiva inngår et 3-årig samarbeid hvor det bevilges 500 000 kroner til aktiviteter i 2018.

Sørlandets Kunstmuseum - Kunstsilo

Sørlandets Kunstmuseum (SKMU) søker Cultiva om bidrag til realisering av Kunstsiloprosjektet på Odderøya. SKMU har søkt om følgende:

- 100 MNOK i tilskudd
- 100 MNOK i lån til konkurransedyktige betingelser

Midler som SKMU tilføres fra Cultiva ved kjøp av eksisterende kunstmuseumsbygg i Skippergaten anses av SKMU som en eiendomsinvestering for Cultiva, og regnes derfor ikke med i tilskuddsbeløpet fra Cultiva.

SKMU har gjennom deponeringsavtalen med Tangen-samlingen mer enn doblet sin samling. Tangen-samlingen er av nasjonal betydning, og er den beste nordiske samlingen av modernistisk kunst mellom 1930 og 1980. Museet har også en egen samling som kom fra Christiansands Billedgalleri ved opprettelsen av museet, og som det arbeides aktivt med å utvikle videre gjennom nye innkjøp. Museet er også gitt et nasjonalt ansvar innenfor kunsthåndverk.

På grunn av den store økningen i museets samlinger, har SKMU behov for større arealer. SKMU har i samarbeid med Kristiansand kommune gjennomført en arkitektkonkurranse for utvikling av kornsiloene og arealene rundt på Odderøya til nytt kunstmuseum og ny kulturskole. Vinneren av konkurransen deltar i forprosjektet for utvikling av Kunstsilo. Forprosjektet skal være ferdig i februar 2018. Byggestart er mulig høsten 2018 med planlagt åpning mai 2021.

SKMU har uttalt store kunstneriske ambisjoner:

- Kunstsilo vil fremstå med relevans, engasjement og integritet
- Kunstsilo åpner gjennom sine aktiviteter, for opplevelse, innsikt, læring og refleksjon
- Kunstsilo skaper debatt, bygger og deler kunnskap
- Kunstsilo skal være et regionalt kraftsentrum for kunst
 - Talent- og ungdomssatsing
 - Nettverksbygging i regionen innen kunst og kultur
 - Kunnskap, kompetanse og samarbeid
- Kunstsilo skal være av nasjonal betydning
- Kunstsilo skal være internasjonalt synlig

I tillegg fremhever SKMU i søknaden:

- Markedsmessig drakraft
 - Betydelig økning i antall gjester
 - Vesentlig høyere egeninntekter
- Store ringvirkninger
 - 20 nye arbeidsplasser
 - Større aktivitet innenfor kunstfeltet gjør byen attraktiv for kunstnere

- o Kulturturisme
- Samarbeid
 - o Nettverksbygging innen kunst og kultur
 - o Publikumsaktiviteter
 - o Utstillingssamarbeid og samproduksjon
 - o Økonomisk/administrative samarbeid

Kalkylen etter skisseprosjektet er som følger:

Kalkyle Tall er oppgitt i 1000 NOK. Alle priser er oppgitt inkl. mva	Konkurransprosjekt Silosamlingen	Skisseprosjekt Kunstsilo	
	Kalkyle februar 2017	Prisnivå august 2017	Inkl. forventet prisstigning*
Kalkyle basiskostnad		490.945	
Forventede tillegg		34.366	
Usikkerhetsavsetning		24.547	
Sum	570.000	549.858	579.431
Usikkerhetsanalyse			
P50% usikkerhetsanalyse gir		571.411	605.816
P85% usikkerhetsanalyse gir		657.765	697.606
P70% anbefalt (ca. tall)		600.000	636.000
Kjøp av tomt/silobygg	15.000	15.000	
Andel av utomhusarbeider for området + egne arbeider	15.000	15.000	
Finanskostnader	Ikke beregnet	Ikke beregnet	

*Prisstigningen er basert på byggestart i juni 2018 og 24 måneder byggetid med 0,59 til tyngdepunkt og 3 % rente.

Totalkostnaden for prosjektet vil med 70 % sikkerhet være 636 millioner kroner inkl. prisstigning og mva. Konklusjonene i analysen av tilstand på betong og armering i eksisterende silo har ikke økt investeringskalkylen. Kostnader til tomt og utomhusarbeider vil komme i tillegg til disse kostnadene.

Foreløpig finansieringsplan er som følger:

Bidragster	Beløp
AKO Foundation	20 MNOK, finansierer forprosjektet og er bevilget
Kristiansand Kommune	50 MNOK + prisstigning er bevilget
Vest-Agder Fylkeskommune	25 MNOK + prisstigning, behandles i fylkestinget i desember
Aust- Agder Fylkeskommune	5 MNOK + prisstigning, behandles i fylkestinget i desember
Cultiva (inkl. kjøp av dagens bygg)	Rammer i henhold til denne søknad
Andre private aktører og bedrifter	Mål 40 MNOK, 8 MNOK er skaffet
Lånefinansiering	Inntil 50 % av totalsum
SUM INVESTERING EKS MVA.	530 MNOK + mva.

Prosjektet vurderes til å være både innenfor vedtekter og strategiens «Nye muligheter» som et prosjekt det er særlig viktig for byen at Cultiva engasjerer seg i. Deler av aktiviteten som planlegges etter Kunstsilo er realisert, vil være tiltak både overfor barn og unge, talentutvikling og kompetanseutvikling, og som også er innenfor strategien.

Det er i strategidokumentet angitt noen prioriteringskriterier som skal være retningsgivende ved vurdering av prosjekter. Prosjektet er et definitivt et signalprosjekt for Kristiansand. Cultivas bidrag vil ha en utløsende effekt både gjennom at prosjektet faktisk vil bli realisert, og at vårt bidrag kan utløse andre midler. Cultiva vil gjennom et eventuelt bidrag til Kunstsilo ha en utfyllende rolle ved at Kristiansand kan videreutvikle ambisjonen som en kulturby på en måte som andre byer ikke nødvendigvis har anledning til.

SKMU har faste tilskudd fra staten, fylkene og kommunene som gjør at driften av museet er bærekraftig. Om byggingen av Kunstsilo blir bærekraftig på lang sikt, vil nok være mest avhengig av fordelingen mellom lån, offentlige tilskudd og andre inntekter.

Hvor stor effekten av prosjektet vil være på Cultivas formål om å sikre arbeidsplasser og bedre levekårene i Kristiansand vil det være ulike meninger om. Cultiva må ved prioritering av prosjekter vurdere effekten på formålene i forhold til kostnadene.

I forhold til de angitte verdiene i Cultivas strategidokument, er det liten tvil om at prosjektet både er engasjert ved å fremstå som en aktiv medspiller for videre utvikling av Kristiansand, og modig ved at man tør å gå nye veier og være langsiktig. Det kan også argumenteres for at prosjektet er levekårsorientert ved at man satser på tiltak og ideer som styrker innbyggernes livskvalitet og rett til livsutfoldelse.

Kunstsilo-prosjektet vil også bidra til følgende:

- Utviklingen av Kristiansand som kulturby (attraktiv by/infrastruktur)
- Bedre holdninger og entusiasme for kunst og kultur, inkl. barnekultur
- Forbedret aktivitetstilbud og økt etterspørsel
- Økt kompetanse i regionen
- Bedre nettverk og samarbeid innen kulturfeltet

Administrasjonen mener at Kunstsilo er et veldig godt og viktig prosjekt for Kristiansand. Dersom vi hadde hatt ubegrenset med midler, ville det vært helt naturlig å støtte prosjektet med et stort beløp. Siden Cultiva har begrenset med midler til prosjektinvesteringer, vil det dermed måtte gjøres prioriteringer mellom Kunstsilo og andre gode tiltak. Effekten på levekår og arbeidsplasser i forhold til beløpenes størrelse må vurderes i forhold til prioritering mellom prosjekter.

Beslutning om størrelsen på Cultivas bidrag også må balansere behovet for å fortsatt bygge bufferkapitalen opp til et forsvarlig nivå med ønsket om både å bidra til realisering av Kunstsilo og et minimumsnivå på øvrige bevilgninger for å ha kontinuitet i arbeidet med å realisere den vedtatte strategien.

I en slik diskusjon knyttet til prioriteringer er det av vesentlig betydning å simulere hvilken effekt ulike tildelingsbeløp vil ha på fremtidig utdelingskapasitet i Cultiva.

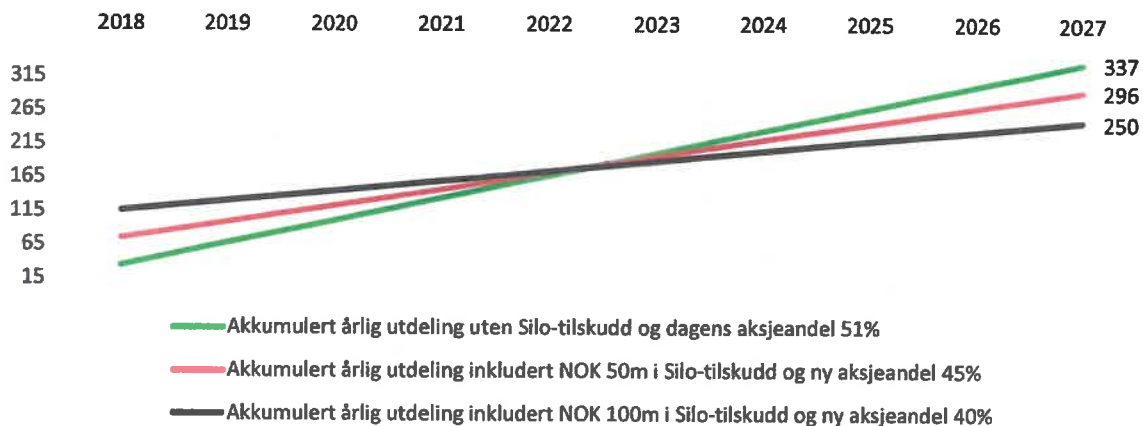
Dette er forsøkt illustrert i figuren under:

Fremtidig effekt på utdelingsnivå ved Silo-tilskudd

-Aksjeandel og realavkastning tilpasset ny bufferkapital etter tilskudd

-Forskjell i porteføljeværdi utdeles årlig

-Alle tall i faste priser og realavkastningsnivåer ihht NOU 2016:20

Figuren viser utdeling neste 10 år ved 0, 50 eller 100 millioner kroner i tilskudd til Kunstsilo i 2018. Hvis vi om 10 år ser oss tilbake ville alternativet uten tildeling til Kunstsilo medført at en kunne ha delt ut 337 millioner kroner i tiårsperioden i stedet for 250 millioner kroner ved et bidrag på 100 millioner kroner til Kunstsilo. Kort sagt betyr dette at man i perioden kunne ha utdelt ytterligere 87 millioner kroner utover bidraget på 100 millioner kroner til Kunstsilo.

Ved et bidrag på 50 millioner kroner til Kunstsilo ville tilsvarende tall være 296 millioner kroner holdt opp mot 337 millioner kroner (41 millioner kroner)

Ved å gjøre tilsvarende analyse på alle alternativer i scenarioanalysen fremkommer følgende reduserte total utdeling:

Silo-tilskudd	Total redusert utdeling
NOK 0	NOK 0
NOK 25m	NOK 20m
NOK 40m	NOK 32m
NOK 60m	NOK 51m
NOK 80m	NOK 69m
NOK 100m	NOK 87m
NOK 125m	NOK 112m

Administrasjonen anbefaler at Cultiva bidrar med 25 millioner kroner til Kunstsilo.

Lån til markedsmessige betingelser bør SKMU kunne hente andre steder enn hos Cultiva, og lånemodellen anbefales derfor ikke av administrasjonen.

Prosjekter under planlegging

Administrasjonen har tidligere fått i oppdrag av styret å arbeide videre med utvikling av følgende prosjektidéer:

Barneblikk
Barn og byrom
My Machine
Barnas Musikkteater
Kompetansesenter for lek
Barnas kunstmuseum (hovedprosjekt)
Videreutvikling skolekorps
Barnas kulturhus fase 2-4

Prosjektene er ennå ikke bearbeidet i en slik grad at man er klar til å fremme en sak om eventuell bevilgning for styret.

3. OPPSUMMERING

Ut fra behovet for at Cultiva skal stå gjennom kriser og ha en brukbar avkastning bør anbefalingene fra investeringsrådet følges.

Cultiva bør som et minimum stå ved sine forpliktelser, og sørge for at igangsatte prosjekter får den finansiering de er forespeilet ved inngåelse av flerårige samarbeidsavtaler. Det er viktig at Cultiva både er - og oppfattes som - en forutsigbar samarbeidspartner, og ikke velter all risiko for fullføring av flerårige prosjekter over på våre samarbeidspartnere.

Administrasjonen anbefaler:

- et tilskudd på 25 millioner kroner til Kunstsilo
- videreføring av allerede igangsatte, flerårige prosjekter
- en maksimal ramme på 15 millioner kroner de kommende 4 årene til planlagte og nye prosjekter.

Administrasjonen mener forslaget balanserer behovet for å fortsatt bygge bufferkapitalen opp til et forsvarlig nivå med ønsket om å bidra både til realisering av Kunstsilo og et minimumsnivå på øvrige bevilgninger for å ha kontinuitet i arbeidet med å realisere den vedtatte strategien.

Forslaget og effekt på bufferkapital kan oppsummeres som følger:

Tall i millioner kroner	2017/2018	2019	2020	2021	Sum
Forventet realavkastning	44,7	39,9	43,2	46,7	174,5
Administrasjon	-6,8	-5,8	-5,8	-5,9	-24,3
Kunstsilo	-25,0				-25,0
Oppfølging flerårige prosjekter	-17,3	-7,6	-4,9	-4,6	-34,4
Nytt flerårig prosjekt des-17	-0,9	-0,4			-1,3
Rest bevilgningsramme 15 mill/4 år	-4,0	-4,0	-4,0	-3,0	-15,0
Endring bufferkapital	-9,3	22,1	28,5	33,2	74,5
Anslag bufferkapital 31.12	353	375	403	437	
Bufferkapital i %	18,6 %	19,1 %	19,9 %	20,7 %	

*En bedre barndom og by
gjennom kunst, kultur og kreativitet*

Handlingsprogram 2018 – 2021

Utkast til styremøte 11. desember 2017

Barn - Talent - Kompetanse

Kristiansand kommune har etablert stiftelsen Cultiva med en kapitalbase på 1 900 MNOK. Cultiva vil bidra med 30 MNOK årlig til prosjekter i byen. Kristiansand skal bli Nordens fremste kulturby for barn.

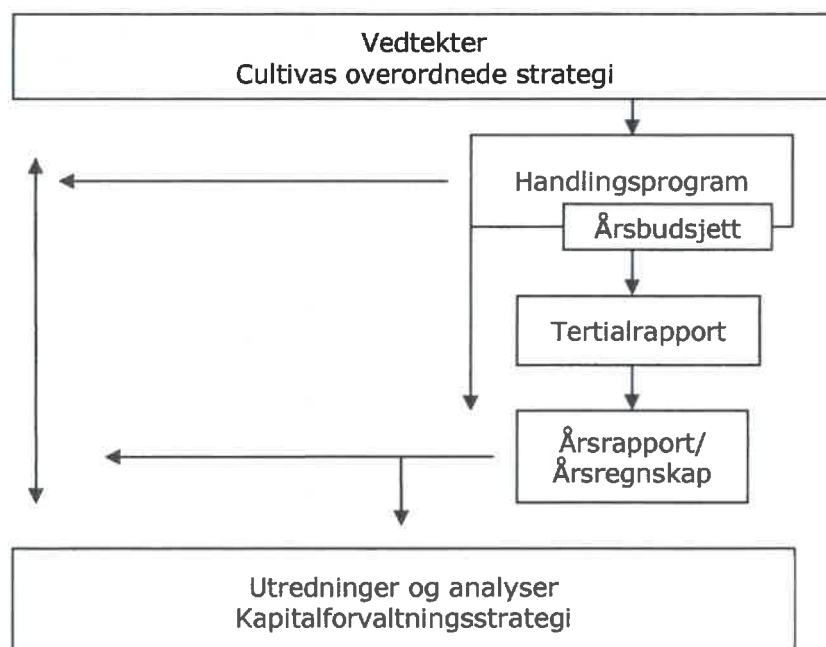
Byen skal bli landets fremste oppvekstby og en by som barn og barnefamilier må besøke. Cultiva vil bidra til å:

1. Bedre levekårene i Kristiansand ved å legge grunnlaget for at alle barn får de beste rammebetingelser for livsutfoldelse.
2. Gjøre Kristiansand mer attraktiv for foreldre ved å skape den beste rammen for barns oppvekst.
3. Videreutvikle Kristiansand for å sikre at byen fortsatt har rollen som barnefamiliens ferieby nr. 1.

I tillegg til Cultivas hovedsatsing på barn og unge vil Cultiva også prioritere talentutvikling og kompetanseutvikling innen kunst, kultur og kreativitet for å sikre byens konkurransekraft og attraktivitet.

1) Innledning

Følgende figur illustrerer styringsdokumentene og sammenhengen mellom disse.

Cultivas vedtekter står urørlig og Stiftelsestilsynet har det formelle tilsynet med at styret i Cultiva er lojal til vedtektene.

Cultivas overordnede strategi har et 12 års perspektiv, men skal rulleres hvert 4. år. I styremøte 7. november 2016 besluttet styret å videreføre dagens strategi.

Handlingsprogrammet er en fireårsplan som rulleres hvert år. Årsbudsjett er første år i handlingsprogrammet.

For den løpende oppfølging av virksomheten rapporteres det hvert tertial og ved årets slutt avleverer styret årsrapport og årsregnskap som oversendes Cultivas rådsforsamling.

Cultivas virksomhet er underlagt reglene i offentlighetsloven. I tillegg praktiseres møteoffentlighet etter kommuneloven.

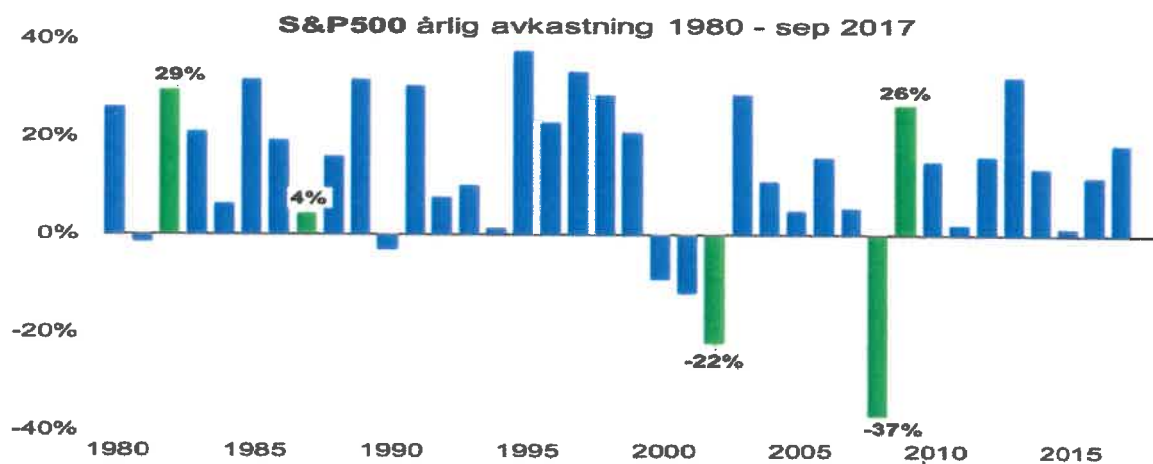
2) Avkastning på forvaltningskapitalen

Stiftelsens grunnkapital kan ikke angripes, og skal hvert år justeres for årets prisstigning. Det er kun realavkastningen på kapitalen som kan brukes for å oppfylle stiftelsens formål. I Cultivas vedtekter § 5, 2.punktum presiseres: «Midlene må ikke anbringes på en måte som anses som spekulasjonspreget»

Pr. 31. oktober 2017 er forvaltningskapitalen 1 916 millioner kroner, aksjeandelen i porteføljen er 51 %, bufferkapitalen på 362 millioner kroner og tapspotensialet i stresstesten 221 millioner kroner.

Størrelsen på avkastningen er avhengig av hvilken risiko Cultiva kan ta. Dette er behandlet i Cultivas kapitalforvaltningsstrategi. Styret i Cultiva reviderte kapitalforvaltningsstrategien sist i desember 2016. Aksjeandelen (51% p.t) er det viktigste risikoparameteret i porteføljen, og må alltid veies opp mot den tilgjengelige bufferkapital (forskjellen mellom markedsverdi av porteføljen og inflasjonsjustert grunnkapital).

Nedenforstående illustrasjon viser utviklingen i det amerikanske aksjemarkedet siden 1980. Grafen viser at to ganger siden 1980 har aksjeverdiene falt nær 40%. Første gang i perioden 2000-2002 og andre gang i 2008. En portefølje som inneholder 60% aksjer (og hvor 40% resterende portefølje beholder sin verdi), ville dermed ha falt i underkant av 25% i både 2000-2002 og i 2008. Det er et slikt fall bufferkapitalen er ment å skulle dekke inn.

Kilde: Thore Johnsen, NHH

Investeringsrådet (Professor Thore Johnsen (NHH), Inger Lise Larsen (Sparebankstiftelsen DnB) og Professor Steen Koekebakker (UIA)) har uttalt at ved en aksjeandel på 60% vil en bufferkapital på 25% av porteføljens markedsverdi vil være en buffer som vil sørge for at stiftelsene kan ha et stabilt nivå på utdelingene som i liten grad vil preges av kortsiktige svingninger i finansmarkedene. Ettersom Cultivas eksisterende aksjeandel er ca 50%, bør Cultivas bufferkapital ligge på 20% for å stå imot børsfall som illustrert over. Før eventuelle nye bevilgninger ligger Cultivas bufferkapital pr. 31.10.17 på 19% av porteføljeverdien.

Det er viktig at stiftelsen fremover klarer å vedlikeholde og videreutvikle den oppsparte bufferkapitalen. Dette gjør at Cultiva kan være en langsiktig investor som har evne til å sitte gjennom kriser, og likevel ha midler til å kunne gjennomføre prosjektinvesteringer i de årene hvor avkastningen er lavere enn forventet.

Avkastningen vil variere fra år til år, og vil være avhengig av utviklingen i kapitalmarkedene. I fjorårets handlingsprogram forventet Cultiva å kunne investere ca. 30-40 millioner kroner årlig i prosjekter.

NOU 2016:20 «Aksjeandelen i Statens Pensjonsfond Utland» er en omfattende studie knyttet til oljefondets forventede fremtidige realavkastning ved ulike aksjeandeler. Utvalget konkluderer med at oljefondet ved en 50% aksjeandel kan forvente en årlig gjennomsnittsavkastning på 2,0%, mens avkastningen vil stige til 2,3% ved 60% aksjeandel. Vår portefølje er – i langt mindre skala - tilnærmet lik oljefondets portefølje.

Vi benytter derfor disse anslagene for fremtidig realavkastning i handlingsplanen. Det forutsettes videre at aksjeandelen i porteføljen gradvis vil stige fra dagens 51% til 60% ved periodens utløp. Det er derfor benyttet et estimat på 2,0% realavkastning i 2018, lineært økende til 2,3% i 2021.

3) Anvendelse av realavkastningen

Stiftelsens formål er regulert gjennom vedtektenes § 3. Styret har ved siste revisjon av overordnet strategi fastsatt følgende visjon som retningsgivende for Cultivas videre arbeid:

Kristiansand skal bli Nordens fremste kulturby for barn. Byen skal med dette bli landets oppvekstby og en by som barn og barnefamilier må besøke.

Visjonen skal søkes oppfylt ved å bidra til prosjekter innenfor hovedsatsingen på barn og unge samt innenfor del-satsingene på talent- og kompetanseutvikling. For å realisere strategien vil Cultiva invitere til et bredt anlagt partnerskap for de som ønsker å ta del i Cultivas visjon. Det skal søkes samarbeid med kommune, fylke og stat, profesjonelle og frivillige aktører, næringsliv, kunst-, kultur- og kunnskapsorganisasjoner.

Forslag til Cultivas årlige bevilgninger i perioden 2018-2021 blir en konsekvens av størrelsen på tilskuddet til Kunstsiloprojektet.

Det er allerede avsatt til «Barnas Kulturhus» (arb.tittel) totalt 20 millioner kroner i 2016 og 2017. Det antas at en kjøpesum av bygget vil være ca NOK 35 mill, og hvor anslagsvis 50% av kjøpesummen (NOK 17.5 mill) skal kunne betjenes via husleieinntekter slik at halve beløpet kan balanseføres som en finansiell investering. Tilpasning av bygget til nye formål er ikke inkludert i anslagene. Det legges dermed ikke opp til ytterligere avsetninger i 2018 for «Barnas Kulturhus».

I juni 2017 drøftet styret i Cultiva muligheten for å yte et tilskudd på NOK 25 mill til Kunstsiloprosjektet i 2018. Et slikt beløp, samt opprettholdelse av øvrige prosjektbevilgninger hadde gitt følgende resultat (basert på dagens kapitalssituasjon):

Tall i mill kroner (løpende priser)	2017/2018	2019	2020	2021
Forventet realavkastning 2,0% - 2,3%	44,7	39,8	42,6	45,6
Til disposisjon	44,7	39,8	42,6	45,6
Tiltak:				
Administrasjon	-6.8	-5.8	-5.8	-5.9
Foreslått bevilget styremøte 11.12.17 - Kunstsilo	-25.0			
Foreslått bevilget styremøte 11.12.17 - Øvrige	-12.5	-4.1	-3.7	-3.7
Planlagt: Barneblikk	-2.0	-4.0	-5.0	-6.0
Planlagt: Barn og Byrom	-1.0	-1.0	-1.0	
Planlagt: My Machine	-1.0	-1.0	-1.0	-1.0
Planlagt: Barnas Musikkteater	-1.0	-1.0	-1.0	
Planlagt: Kompetansesenter for Lek	-1.0	-1.0	-1.0	
Planlagt: Barnas Kunstmuseum	-1.0	-1.0	-1.0	
Planlagt: Videreutvikling Skolekorps	-0.5			
Planlagt: Barnas Kulturhus fase 2-4		-1.0	-1.0	-1.0
Eksisterende innåtte prosjekter	-5.7	-3.9	-1.2	-0.9
Gienværende til nye prosjekter med ramme på 30 mill	-4.3	-12.0	-14.1	-17.4
Endring bufferkapital	-17.1	4.0	6.8	9.7
Nedbetalning prosjektgjeld fra 2015, 2016 og 2017	-42.7			

Forventet bufferkapital 31.12	345	349	356	365
Bufferkapital i %	18,2 %	18,0 %	18,0 %	18,0 %
Forventet KPI-justert forvaltningskapital 31.12	1 893	1 935	1 981	2 030
Gjennomsnittlig bufferkapital	18,0 %			

Styret i Cultiva har mottatt en søknad fra Sørlandets Kunstmuseum (SKMU) på NOK 100 mill i tilskudd og NOK 100 mill i en lånefinansiering til Kunstsiloprosjektet hvor SKMU forutsetter markedspris på lånet. Vi anbefaler at ordinære låneinstitusjoner håndterer et slikt lån.

For å vurdere effekten av et eventuelt tilskudd på NOK 100 mill har administrasjonen gjennomført en scenarioanalyse som er vedlagt handlingsprogrammet. Analysen er basert på å analysere ulike nivå av tildeling til Kunstsiloprosjektet, samtidig som det også skilles mellom å opprettholde full aktivitet helt ned til å stoppe alle utdelinger. Gjennomsnittlig bufferkapital i 4-årsperioden er valgt som rangeringsmetode mellom de ulike alternativene. En 1 prosentpoengs endring i gjennomsnittlig bufferkapital tilsvarer ca. en engangsutdeling på +/- NOK 20 mill. Følgende matrise er dermed fremkommet:

	Alle bevilgede, planlagte og ramme 30m/år	Alle bevilgede og planlagte	Alle bevilgede	Ingen utdeling i 2018-2021
NOK 125m	13,5%	14,7%	15,7%	16,9%
NOK 100m	14,7%	15,8%	16,9%	18,0%
NOK 80m	15,6%	16,7%	17,7%	18,8%
NOK 60m	16,5%	17,6%	18,6%(O)	19,7%
NOK 40m	17,4%	18,4% (R)	19,4% (S)	20,5%
NOK 25m	18,1%	19,1% (V)	20,0% (W)	21,1%

Basert på Investeringsrådets anbefaling samt et behov for å kunne opprettholde et akseptabelt nivå på øvrige utdelinger, har administrasjonen valgt å nærmere analysere alternativ O, R, S, V og W (avmerket med gult i tabellen over).

Administrasjonen har simulert en fremtidsutvikling av Cultivas portefølje basert på historisk avkastning i det amerikanske aksjemarkedet (figur på side 3) i perioden 2007-2010. Det er antatt at Cultivas aksjeandel forblir 50%, og at øvrig renteportefølje gir en realavkastning på null. Bufferkapitalens utvikling i et slikt scenario fremkommer for hvert alternativ i tabellen under:

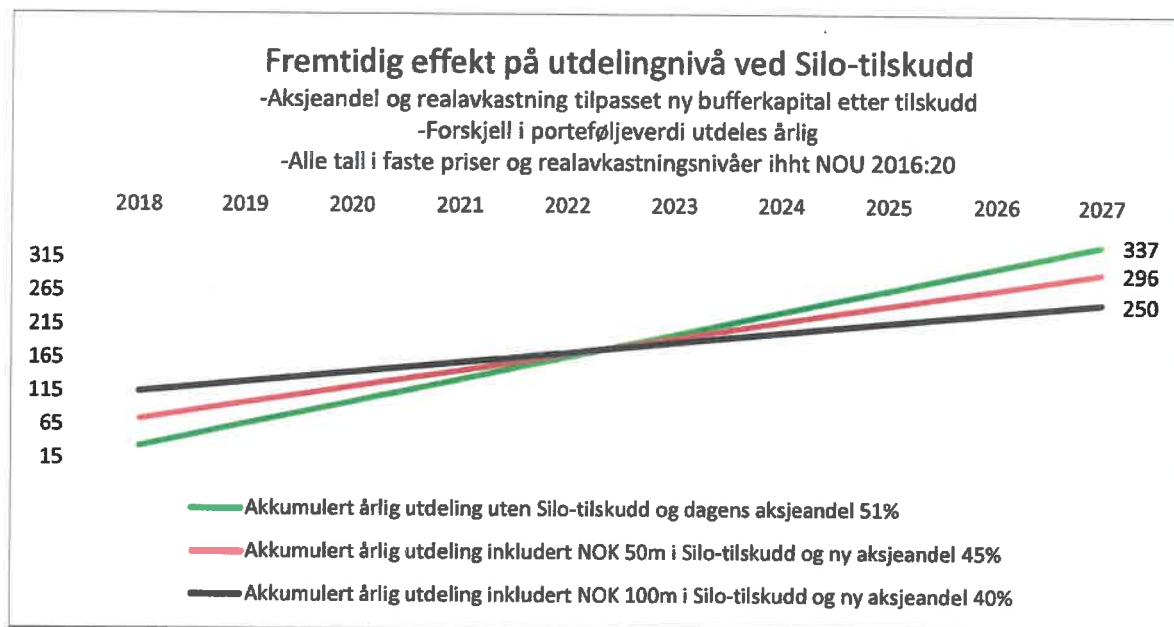
Bufferkapital i NOK mill ved simulering i perioden 2007-2010

Alternativ	2007	2008	2009	2010
O)	335	-33	205	338
R)	347	-31	196	322
S)	355	-13	225	358
V)	362	-20	207	333
W)	370	2	240	373

Alternativ W) er det eneste som faktisk ville ha opprettholdt en positiv bufferkapital (uthevet i gult). Øvrige alternativer ville ha medført negativ bufferkapital. Stiftelsen ville således være i samme situasjon som i 2011, noe som medfører stopp i alle utdelinger på ubestemt tid. Nå er det ikke nødvendigvis slik at finanskrisen vil kopieres i fremtidige aksjemarkeder, men analysen gir uansett en pekepinn på et område hvor smertegrensen bør gå med hensyn på hvilken bufferkapital som må opprettholdes.

I tillegg til å simulere porteføljens soliditet ved nye børsfall, er det også av vesentlig betydning å simulere hvilken effekt ulike tildelingsbeløp har på fremtidig utdelingskapasitet i Cultiva. Det er viktig å være klar over at bufferkapitalen alltid vil være det styrende måleparameteret i denne type virksomheter. Med dette så menes det at ved et uttak på NOK 100 mill av porteføljen, så vil bufferkapitalen ikke lenger kunne forsvare en aksjeandel på dagens 51%. For å kunne ha lik mulighet til å stå gjennom fremtidige børsfall, vil aksjeandelen måtte reduseres til ca 40%. En slik redusert aksjeandel får også effekt på forventet fremtidig realavkastning ettersom denne (NOU 2016:20) er lavere jo lavere aksjeandel.

Eventuelle ekstraordinære utdelinger fra Cultivas portefølje har således en slags kjedereaksjon som gir en progressiv langsiktig effekt. Dette er forsøkt illustrert i figuren under:

Figuren viser utdeling neste 10 år ved 0, 50 eller 100 millioner kroner i tilskudd til Kunstsilo i 2018. Hvis vi om 10 år ser oss tilbake ville alternativet uten tildeling til Kunstsilo medført at en kunne ha delt ut 337 millioner kroner i tiårsperioden i stedet for 250 millioner kroner ved et bidrag på 100 millioner kroner til Kunstsilo. Kort sagt betyr dette at man i perioden kunne ha utdelt ytterligere 87 millioner kroner utover bidraget på 100 millioner kroner til Kunstsilo.

Ved et bidrag på 50 millioner kroner til Kunstsilo ville tilsvarende tall være 296 millioner kroner holdt opp mot 337 millioner kroner (41 millioner kroner)

Ved å gjøre tilsvarende analyse på alle alternativer i scenarioanalysen fremkommer følgende reduserte total utdeling:

Silotilskudd	Total redusert utdeling
NOK 0	NOK 0
NOK 25m	NOK 20m
NOK 40m	NOK 32m
NOK 60m	NOK 51m
NOK 80m	NOK 69m
NOK 100m	NOK 87m
NOK 125m	NOK 112m

En nærmere vurdering av alternativene S og V

Basert på scenarioanalysen, investeringsrådets anbefalinger med hensyn på bufferkapital (>20% ved 50% aksjeandel) og et behov for å opprettholde øvrige prosjektbevilgninger utenom Kunstsiloprojektet, har administrasjonen foreløpig kommet til å kunne vurdere nærmere alternativene S og V:

ALTERNATIV S) NOK 40 + alle bevilgede

- 1) Yte engangstilskudd på NOK 40 mill til SKMU i forbindelse med Kunstsiloprojektet. Dette innebærer at alle planlagte og nye prosjekter innstilles på ubestemt tid (Alternativ S i scenarioanalysen).

Oppsummert: Alternativ S

Tall i mill kroner (løpende priser)	2017/2018	2019	2020	2021
Forventet realavkastning 2,0% - 2,3%	44,7	39,7	43,0	46,6
Til disposisjon	44,7	39,7	43,0	46,6
Tiltak:				
Administrasjon	-6,8	-5,8	-5,8	-5,9
Foreslått bevilget styremøte 11.12.17 - Kunstsilo	-40,0			
Foreslått bevilget styremøte 11.12.17 - Øvrige	-12,5	-4,1	-3,7	-3,7
Planlagt: Barneblikk	0,0	0,0	0,0	0,0
Planlagt: Barn og Byrom	0,0	0,0	0,0	
Planlagt: My Machine	0,0	0,0	0,0	0,0
Planlagt: Barnas Musikkteater	0,0	0,0	0,0	
Planlagt: Kompetansesenter for Lek	0,0	0,0	0,0	
Planlagt: Barnas Kunstmuseum	0,0	0,0	0,0	
Planlagt: Videreutvikling Skolekorps	0,0			
Planlagt: Barnas Kulturhus fase 2-4		0,0	0,0	0,0
Eksisterende innlånte prosjekter	-5,7	-3,9	-1,2	-0,9
Gienværende til nye prosjekter med ramme på 30 mill	0,0	0,0	0,0	0,0
Endring bufferkapital	-20,3	25,9	32,3	36,1
Nedbetaling prosjektgjeld fra 2015, 2016 og 2017	-42,7			

Forventet bufferkapital 31.12	342	368	400	436
Bufferkapital i %	18,1 %	18,8 %	19,7 %	20,7 %
Forventet KPI-justert forvaltningskapital 31.12	1 890	1 954	2 026	2 104
Gjennomsnittlig bufferkapital	19,3 %			

Eller:

ALTERNATIV V) NOK 25 + alle bevilgede + alle planlagte

- 2) Yte engangstilskudd på NOK 25 mill til SKMU i forbindelse med Kunstsiloprosjektet. Dette innebærer at planlagte prosjekter (Alternativ V i scenarioanalysen) kontinuerlig kan forelegges styret for beslutning.

Oppsummert: Alternativ V

Tall i mill kroner (løpende priser)

	2017/2018	2019	2020	2021
Forventet realavkastning 2,0% - 2,3%	44,7	39,9	42,9	46,3
Til disposisjon	44,7	39,9	42,9	46,3
Tiltak:				
Administrasjon	-6.8	-5.8	-5.8	-5.9
Foreslått bevilaet styremøte 11.12.17 - Kunstsilo	-25.0			
Foreslått bevilaet styremøte 11.12.17 - Øvrige	-12.5	-4.1	-3.7	-3.7
Planlagt: Barneblikk	-2.0	-4.0	-5.0	-6.0
Planlagt: Barn og Byrom	-1.0	-1.0	-1.0	
Planlagt: My Machine	-1.0	-1.0	-1.0	-1.0
Planlagt: Barnas Musikkteater	-1.0	-1.0	-1.0	
Planlagt: Kompetansesenter for Lek	-1.0	-1.0	-1.0	
Planlagt: Barnas Kunstmuseum	-1.0	-1.0	-1.0	
Planlagt: Videreutvikling Skolekorps	-0.5			
Planlagt: Barnas Kulturhus fase 2-4		-1.0	-1.0	-1.0
Eksisterende inngåtte prosjekter	-5.7	-3.9	-1.2	-0.9
Gjenværende til nye prosjekter med ramme på 30 mill	0.0	0.0	0.0	0.0
Endring bufferkapital	-12.8	16.1	21.2	27.8
Nedbetaling prosjektgjeld fra 2015, 2016 og 2017	-42.7			

Forventet bufferkapital 31.12	349	365	387	414
Bufferkapital i %	18,4 %	18,7 %	19,2 %	19,9 %
Forventet KPI-justert forvaltningskapital 31.12	1 898	1 952	2 013	2 081
Gjennomsnittlig bufferkapital	19,1 %			

Konklusjon

Basert på et behov for raskt å nå en bufferkapital på 20% eller bedre, så er alternativ S bedre enn alternativ V. Alternativ S gir en bufferkapital på 20% i 2021, mens alternativ V ikke når dette nivået før etter år 2021. Samtidig er det slik at alternativ S i praksis stenger Cultiva for både planlagte og nye prosjekter i hele den kommende 4-årsperioden. Ut i fra tidligere erfaringer er dette ikke en ønskelig situasjon. Administrasjonen har derfor kommet til å omforme alternativ V (kalt V2) slik at dette fremstår like godt som alternativ S. I stedet for å navngi hvert enkelt planlagt prosjekt, har vi heller foreslått en ramme på NOK 15 mill som kan benyttes på planlagte prosjekter i den kommende 4-årsperioden. Beløpet på NOK 15 mill er en nedgang på NOK 21,5 mill fra det opprinnelige beløpet på NOK 36,5 mill som fremkommer i alternativ V (dersom man summerer alle planlagte prosjekter). På denne måten gir et slikt omformet alternativ V2 en bufferkapital på 20% allerede tidlig i 2021, og en gjennomsnittlig bufferkapital i hele perioden på 19,6%, noe som er bedre enn alternativ S (19,4%).

Administrasjonen har således kommet frem til å anbefale alternativ V2:

Alternativ V2

Tall i mill kroner (løpende priser)	2017/2018	2019	2020	2021
Forventet realavkastning 2,0% - 2,3%	44,7	39,9	43,2	46,7
Til disposisjon	44,7	39,9	43,2	46,7
Tiltak:				
Administrasjon	-6,8	-5,8	-5,8	-5,9
Foreslått bevilget styremøte 11.12.17 - Kunstsilo	-25,0			
Foreslått bevilget styremøte 11.12.17 - Øvrige	-12,5	-4,1	-3,7	-3,7
Totalramme for planlagte prosjekter	-4,0	-4,0	-4,0	-3,0
Eksisterende innøtte prosjekter	-5,7	-3,9	-1,2	-0,9
Gjenværende til nye prosjekter med ramme på 30 mill	0,0	0,0	0,0	0,0
Endring bufferkapital	-9,3	22,1	28,5	33,2
Nedbetaling prosjektald fra 2015, 2016 og 2017	-42,7			

Forventet bufferkapital 31.12	353	375	403	437
Bufferkapital i %	18,6 %	19,1 %	19,9 %	20,7 %
Forventet KPI-justert forvaltningskapital 31.12	1 901	1 962	2 030	2 105
Gjennomsnittlig bufferkapital	19,6 %			

Administrasjon

Administrasjonen behandler i liten grad søknader, men får en rekke henvendelser som ofte munner ut i prosjekter som blir vedtatt i styret. Cultiva skal som selvstendig aktør definere de prosesser, prosjekter og tiltak som skal støttes. Det forutsettes et bredt anlagt samarbeid med et stort antall aktører.

Det vises til vedlagte administrasjonsbudsjett for 2018. Budsjettet er basert på en bemanning på 2,0 årsverk. Dette er en reduksjon i forhold til dagens kapasitet. Kontorleder får et bredere mandat som prosjektrådgiver (70%) samt innleie 30%. For øvrig er det ubetydelige endringer i budsjettet fra foregående år.

4) Igangsatte prosjekter

Oppsummering av igangsatte prosjekter og prognose på investeringsbehov: Saker som skal besluttes i styremøte 11. desember 2017 er uthevet i **rød** skrift. Øvrige saker er allerede bevilget tidligere i 2017.

Igangsatte prosjekter Barn og Unge	2017	2018	2019	2020	2021
Vedtatt i tidligere styremøter 2017:					
Barnas kulturhus (arb.tittel), bygg	10,0				
Cultiva Ekspress Junior, RUTPLUKS (år 2/5)	1,0	0,2	0,2	0,2	
Cultiva Ekspress Junior, Skapende barn (år 2/4)	1,7	1,7	1,7		
Cultiva Ekspress Junior, My Machine	1,1				
Norway Summer Games, hovedprosjekt	0,5	0,3	0,2		
Kr.sand Internasjonale Dragefestival	0,35	0,28	0,23		
Psyken Vår - Barn	1,5				
Geitmyra Matkultursenter Hovedprosjekt	5,0	1,9	0,6	0,5	0,4
Barn i byen, våre bilder	0,1				
Maskefall, (år 1 av 3)	0,45	0,4	0,35		

KSO, gratiskonsert	0,05				
Indiefilm, «Natta pappa hentet oss»	0,1				
KIF Friidrett, barnestevne Quartlekene	0,1	0,05	0,05		
Sørnorsk Filmsenter, Filmbil (år 3/3)		0,37			
Forslag oppfølging flerårige prosjekter:					
Posebyen Kulturskole (år 3/3)	0,5				
Barn i Byen Kristiansand 2018	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Vitensenter Sørlandet, avd. Kristiansand (år2/3)	0,6	0,6			
Sum barn og unge	23,3	6,1	3,6	1,0	0,7

Igangsatte prosjekter Talentutvikling

Vedtatt i tidligere styremøter 2017:					
Trafo 2.0 UIA Kunstfag	0,6				
Talent Norge, ubetalte krav MFO	0,225				
Vest-Agder Idrettskrets, Ung og lovende (år 1/3)	0,02	0,02	0,02		
Forslag oppfølging flerårige prosjekter:					
Cultiva Ekspress Kunst og Idrett	3,35	3,4	3,4	3,4	3,4
Ungdomskilden (år 3/3)	1,6				
UKM Storbyprosjekt (år 3/3)	0,15				
Sum talentutvikling	5,9	3,4	3,4	3,4	3,4

Igangsatte prosjekter Kompetanseutvikling

Vedtatt i tidligere styremøter 2017:					
Egenregi – seminarserie	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Forslag oppfølging flerårige prosjekter:					
Scenekunst Sør (år 2/3)	0,5	0,3			
Forslag nytt prosjekt:					
SØRF – Tverrfaglig bransjeutviklingsprosjekt	0,5	0,4	0,4		
Sum kompetanseutvikling	1,5	1,2	0,9	0,5	0,5

Igangsatte prosjekter Annet/Nye Muligheter

Vedtatt i tidligere styremøter 2017:					
Historien om Cultiva/SKF/Agder Energi	0,47				
Forslag nytt prosjekt:					
Bidrag «Kunstsiloen»	25,0				
Sum Nye Muligheter	25,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilbakeføringer	-1,07				
Totalt alle satsningsområder	55,1	10,7	7,9	4,9	4,6

Vedlegg: Scenarioanalyse tildeling til Kunstsiloprojektet

Fra: Erling Valvik
Sendt: tirsdag 2. januar 2018 09:19
Til: Ingebjørg Borgmyr; Jan Erik Tønnessen
Emne: VS: Fra kopimaskin

Hei

Her har dere investeringsrådets kommentarer.

Kan vi ta et møte for en gjennomgang av saksframlegg samt andre ting vi må ha fokus på.

Kan vi ta møtet i morgen kl 12:00?

Erling

En bedre barndom og by

Erling Valvik

Administrerende direktør

Vestre Strandgate 27, Havnekvartalet, Kristiansand

Postboks 494, 4664 Kristiansand

Telefon: +47 90 66 96 41

E-post: erling.valvik@cultiva.no

www.cultiva.no og www.cultivaekspres.no

Kristiansand kommune har etablert stiftelsen Cultiva med en kapitalbase på 1 800 MNOK. Cultiva vil bidra med 40 MNOK årlig til prosjekter i byen. Kristiansand skal bli Nordens fremste kulturby for barn.

Byen skal bli landets fremste oppvekstby og en by som barn og barnefamilier må besøke. Cultiva vil bidra til å:

1. Bedre levekårene i Kristiansand ved å legge grunnlaget for at alle barn får de beste rammebetingelser for livsutfoldelse.
2. Gjøre Kristiansand mer attraktiv for foreldre ved å skape den beste rammen for barns oppvekst.
3. Videreutvikle Kristiansand for å sikre at byen fortsatt har rollen som barnefamilienes ferieby nr 1.

I tillegg til Cultivas hovedsatsing på barn og unge vil Cultiva også prioritere talentutvikling og kompetanseutvikling innen kunst, kultur og kreativitet for å sikre byens konkurransekraft og attraktivitet.

Fra: Steen Koekebakker [<mailto:steen.koekebakker@uia.no>]

Sendt: 29. desember 2017 12:56

Til: Inger-Lise Larsen; Thore Johnsen; Erling Valvik

Emne: SV: Fra kopimaskin

Hei,

Takk for tilsendt styrenotat. Jeg har ikke noe særlig å tilføye utover kommentarene til Thore og Inger-Lise, rent bortsett fra at jeg fullt ut deler skepsisen til den store «kunstsilo»-tildelingen. Hvorvidt aksjeandelen bør justeres som følge av dette bør vel avgjøres etter en grundig diskusjon i styret, hvor man eksplisitt vurderer muligheten for, og konsekvensene av, på ny å angripe grunnkapitalen.

Godt nytt år til dere

(... forhåpentligvis også for aksjemarkedet)

Steen

Fra: Inger-Lise Larsen <Inger-Lise.Larsen@sparebankstiftelsen.no>

Sendt: 22. desember 2017 05:43:52

Til: Thore Johnsen; Erling Valvik; Steen Koekebakker

Emne: SV: Fra kopimaskin

Takk for tilsendt styrenotat. Jeg har ikke rukket å lese gjennom i detalj, men et par korte kommentarer tror jeg allikevel jeg kan komme med.

Jeg er som Tore også forundret over styrets vilje/beslutning om en så vidt høy utdeling til ett prosjekt. Om det er nødvendig å ta ned aksjeandelen for bedre å sikre at man unngår å angripe grunnkapitalen, er jeg mer usikker på – det blir en diskusjon om risiko/avkastning og konsekvenser av «stillstand» dersom grunnkapitalen blir berørt. Når det gjelder realobligasjonene, så kan vel klassifiseringen av disse diskuteres. Det faktum at dere hadde tenkt å sitte med obligasjonene til forfall, bør vel ikke nødvendigvis innebære at disse må føres som anleggsobligasjoner? Jeg hadde en diskusjon med vår revisor for noen år tilbake når det gjaldt våre aksjer i DNB – ikke grunnkapitalen, men de aksjene vi satt på p.g.a. et skattevedtak som innebar at vi måtte eie 10%. Ikke så mye omløp i disse aksjene, og revisor mente at de dermed mer var å betrakte som anleggsaksjer, noe jeg syntes var lite ønskelig – etter en diskusjon ble de liggende i omløpsporteføljen og bokført til markedsverdi. Mulig det er andre argumenter knyttet til anleggsobligasjoner – vi har ikke dette i vår portefølje, så den diskusjonen har jeg ikke vært med på.

Riktig god jul til dere alle.

Inger-Lise

Fra: Thore Johnsen [<mailto:Thore.Johnsen@nhh.no>]

Sendt: 21. desember 2017 14:05

Til: Erling Valvik <erling@cultiva.no>; steen.koekebakker@uia.no; Inger-Lise Larsen <Inger-Lise.Larsen@sparebankstiftelsen.no>

Emne: RE: Fra kopimaskin

Hei,

Takk for et grundig og godt saksframlegg.

Jeg er forundret over styrets vilje til å sette til side en etablert god utdelingsregel og satse 2-3 ganger maks årlig utdeling på ett enkelt engasjement.

Gitt dagens usikre situasjon i aksjemarkedet mener jeg at dette bør få konsekvens for aksjeandelen for de neste 2-5 år, dvs. maks. 40 – 45 %. Dette tar også høyde for at vi ikke kan stole på en reversering av aksjemarkedet etter et større tap (som i 2009). Tapene i 2000-2002 er fortsatt i minnet.

Det er også synd at man nå vil selge realobligasjoner som kan vise seg å bli nyttige neste 2-5 år, selv om beløpet er lite.

Mener at det er viktig at styret forstår at allokering og forvaltningsstrategi må sees i sammenheng med utdelingsregel.

Ha en riktig GOD JUL, alle sammen

Mvh
thore

From: Erling Valvik [<mailto:erling@cultiva.no>]

Sent: torsdag 21. desember 2017 13:06

To: Thore Johnsen <Thore.Johnsen@nhh.no>; steen.koekebakker@uia.no; inger-lise.larsen@sparebankstiftelsen.no

Cc: Erling Valvik <erling@cultiva.no>

Subject: VS: Fra kopimaskin

Til investeringsrådet i Cultiva

Her har dere julelektyre....

Styret som satt fram til juni signaliserte et bidrag til kunstsiloen på 25 MNOK. Det nye styret vil bidra med 100MNOK.

Vedlagt følger et utkast til saksframlegg til ekstraordinært styremøte.

Kom gjerne med forslag til forbedringer.

Så må dere ha en riktig god jul og takk for hyggelig samarbeid

Beste hilsen

Erling